

Tisdagen den 6 december

Kl. 13.00–15.39

---

§ 1 Justering av protokoll

Protokollet för den 15 november justerades.

§ 2 Anmälan om återtagande av plats i riksdagen

Tredje vice talmannen meddelade att *Amir Adan* (M) återtagit sin plats i riksdagen från och med den 3 december, varigenom uppdraget som ersättare upphört för *Gustav Blix* (M).

§ 3 Meddelande om frågestund

Tredje vice talmannen meddelade att frågestund skulle äga rum *torsdagen den 8 december kl. 14.00*.

§ 4 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2016/17:155

Till riksdagen

Interpellation 2016/17:155 Asylsökande som saknar skyddsskäl
av *Johan Forssell* (M)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 16 december 2016.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade arrangemang.

Stockholm den 29 november 2016

Justitiedepartementet

Morgan Johansson

Interpellation 2016/17:156

Till riksdagen

Interpellation 2016/17:156 Förlängning av tillfälliga uppehållstillstånd
av *Johan Forssell* (M)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 16 december 2016.

Prot. 2016/17:40
6 december

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade arrangemang.
Stockholm den 29 november 2016
Justitiedepartementet
Morgan Johansson

Interpellation 2016/17:164

Till riksdagen

Interpellation 2016/17:164 Återvändandearbetet
av Johan Forssell (M)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 16 december 2016.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade arrangemang.
Stockholm den 1 december 2016
Justitiedepartementet
Morgan Johansson

Interpellation 2016/17:167

Till riksdagen

Interpellation 2016/17:167 Social housing i Göteborg
av Robert Hannah (L)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 16 december 2016.

Skälet till dröjsmålet är tidigare inbokade resor och arrangemang.
Stockholm den 5 december 2016
Näringsdepartementet
Peter Eriksson (MP)
Enligt uppdrag
Fredrik Ahlén
Expeditionschef

§ 5 Ärenden för bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:
Justitiekommitténs betänkande
2016/17:JuU1 Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Socialförsäkringskommitténs betänkande
2016/17:SfU4 Utgiftsområde 8 Migration

Skattekommitténs betänkanden
2016/17:SkU9 Golv för statslåneräntan i skattelagstiftningen
2016/17:SkU11 Ändrade regler för uppskov med kapitalvinst vid avyttring
av privatbostad

Miljö- och jordbrukskommitténs betänkande
2016/17:MJU2 Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsme-
del

Näringsutskottets betänkande 2016/17:NU3
Utgiftsområde 21 Energi (prop. 2016/17:1 delvis)
föredrogs.

Anf. 1 SOFIA FÖLSTER (M):

Fru talman! Vi lever i dag i en snabbt föränderlig värld. Teknikutvecklingen följer numera en exponentiell och accelererande kurva. Vi är ständigt uppkopplade och har vant oss vid att träffa både läkare och livspartner via våra smartphones.

Samma teknikutveckling sker även på energiområdet. När världens fatigaste miljard nu ska köpa sitt första kylskåp kommer dessa kylskåp att förbruka hälften så mycket energi som kylskåpen gjorde för bara tio år sedan.

Elbilar är ett annat exempel. För bara några år sedan hette det att batterikapaciteten aldrig skulle räcka till. Nu tyder allt på att vi kommer att få uppleva en infrastruktur med självstyrande elbilar under vår livstid. Även på produktionssidan går utvecklingen framåt. I synnerhet förnybara energikällor blir både billigare och effektivare.

Varför säger jag då detta? Jo, poängen är att vi är här för att diskutera spelregler och mål som ska gälla 20–30 år framåt i tiden. Vi vet inte vilken värld vi kommer att befinna oss i då. Men vår uppgift som politiska företrädare är att säkra både energiförsörjningen och klimatet, inte bara för oss som lever i dag utan även för de generationer som komma ska.

Som bekant var Moderaterna ett av fem partier som i våras beslutade sig för att förhandla fram en överenskommelse om energi. Bakgrunden till detta är den osäkerhet som funnits på marknaden. Elpriserna är historiskt låga, många producenter har haft svårt att upprätthålla lönsamhet, och besked har kommit om förtida stängning av kärnkraftsreaktorer.

Det är ingen hemlighet att alla partier i en överenskommelse får ge och ta för att komma överens, och resultatet har blivit stabila villkor i energibranschen. Detta är oerhört viktigt för att fler ska våga investera och satsa på ny teknik.

Vi har kommit överens om ett mål om 100 procent förnybar energi till 2040. Sverige har sedan många år tillbaka burit ledartröjan i miljöarbetet jämfört med andra länder. Vi har redan en hög andel förnybar energi i vårt energisystem och har redan överträffat EU:s 2020-mål. Till detta kommer att Sverige har en närmast koldioxidfri energiproduktion. I och med överenskommelsen fortsätter vi ambitionshöjningen genom bland annat sänkt fastighetsskatt för vattenkraften och förlängning av elcertifikatssystemet.

Samtidigt är vi överens om att inte sätta ett stoppdatum för kärnkraften och heller inte stänga kärnkraftsreaktorer genom politiska beslut. I stället avvecklas effektskatten på kärnkraftsproduktion, och placeringsmöjligheterna i avfallsfonden utökas. Detta har varit viktigt för oss moderater då vi menar att en ansvarsfull energipolitik inte kan bortse från det kraftslag som bidrar med mellan 30 och 40 procent av energiproduktionen i dag. Utan den skulle vi troligtvis bli hänvisade till fossila bränslen eller kanske till och med bli beroende av rysk gas.

Även om överenskommelser alltid innebär att ge och ta är jag som sagt nöjd med att kärnkraftsproduktionen säkras, att vattenkraften stärks och

att vi har en god plan för det förnybara. Det är avgörande med långsiktiga spelregler som öppnar för nya investeringar på energiområdet.

Utöver överenskommelsen kommer vi moderater att fortsätta att bejaka teknikutveckling och framtidstro. Fortsatta satsningar på forskning och utveckling av förnybar energi är av stor vikt. Vi har haft synpunkter på att Energimyndigheten i dag inte har möjlighet att stödja forskning på kärnkraftsområdet. Oavsett vad man tycker i kärnkraftsfrågan torde alla vara överens om att eftersom vi fortsatt kommer att ha kärnkraft under överskådlig framtid bör denna kärnkraft och dess hantering vara i toppklass.

Om innovationer i Sverige ska bli mer lönsamma behövs en ökad export av såväl energi som teknik till andra länder. Därför vill vi motverka vanligt förekommande handelshinder såsom höga tullar på miljövänlig energiteknik. Vi skulle också vilja se en särskild utredning som fokuserar på att utvärdera och stärka Sveriges konkurrenskraft.

Avslutningsvis befinner vi oss i en orolig omvärld. Klimathotet och ett svårare säkerhetsläge står för dörren. Nu mer än någonsin behövs ansvarstagande och stabilitet, inte minst på energiområdet. En trygg och säker energiförsörjning förväntas av såväl svenska hushåll som industri.

Nu finns tydliga spelregler på plats som dessutom öppnar för nya investeringar. Det är jag glad över att vi har varit med och bidragit till. Och vi kommer att fortsätta att driva på för en mer klimatsmart och ansvarsfull energiförsörjning.

Eftersom vi inte har en reservation hänvisar jag till vårt särskilda yttrande.

(Applåder)

I detta anförande instämde Hans Rothenberg (M).

Anf. 2 MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD) replik:

Fru talman! Inledningsvis kan jag säga att det är synd att det inte finns någon moderat företrädare som sitter med i Energikommissionen här, nu när det ges fri replikrätt och man hade kunnat diskutera dessa delar mer.

När det gäller utgiftsområdet uppehåller sig Moderaterna kring energiforskning i stort och säger uttryckligen att denna ska bidra till behoven för alla relevanta kraftslag och delar av energiområdet, som man uttrycker det. Detta håller Sverigedemokraterna absolut med om, och vi tycker även att kärnenergiforskning givetvis ska innefattas i de ramar som finns för den statliga energiforskningen. Sverigedemokraterna är det enda parti som har med satsningar på forskningsinfrastruktur i form av en forskningsreaktor när det gäller snabba reaktorer.

Men det är nog fler än jag som undrar hur väl det hela rimmar med de energipolitiska mål som man har kommit överens om med de andra partierna i energiöverenskommelsen. I den ramöverenskommelse som presenterades offentligt i juni månad fastslogs att fokus för energiforskningen bland annat ska vara att uppnå de energipolitiska målen.

Ett av målen är att satsa på 100 procent förnybart. Frågan är huruvida detta är möjligt att införliva i energiforskningen eller inte. Jag funderar över om det är Moderaternas uppfattning att det finns ett klart uttalat utrymme för kärnkraftsforskning inom den energiöverenskommelse som har nåtts.

Anf. 3 SOFIA FÖLSTER (M) replik:

Fru talman! Tack för frågan!

Jag tycker att vi har varit ganska tydliga med att vi har synpunkter på att Energimyndigheten i dag inte kan ge stöd till kärnkraftsforskning. Det är något vi skulle önska, det är något som vi har skrivit om och det är något som vi har påpekat många gånger.

Jag vill framhäva att det är viktigt att ha en balans mellan att både ha en ansvarsfull, stabil energiförsörjning och våga ta klimathotet på allvar.

Sverigedemokraterna har till exempel satt citationstecken om klimatet i delar av sin budget. Det är oerhört allvarligt.

Jag vill ställa en motfråga. Vi måste självklart ha balans. Vi har stått upp för kärnkraften i många år och har varit tydliga med var vi står vad gäller kärnkraftsforskningsområdet. Men man måste också satsa på forskning som gynnar klimatet, som gynnar det förnybara. Vad är Sverigedemokraternas klimatpolitik egentligen? Eller ska det sättas citationstecken om den också?

Anf. 4 MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD) replik:

Fru talman! Det är ändå intressant att höra hur Moderaterna ställer sig till vad som är möjligt att inrymma inom energiforskningen eller inte, eftersom man uppehåller sig mycket kring just kärnkraftsforskning i sin utgiftsområdesmotion.

Det Moderaterna har gått med på i energiöverenskommelsen är inte primärt att se till att vi ska ha en fossilfri kraftproduktion. Det definieras i stället som att den ska vara 100 procent förnybar. Man väljer bort delar av vissa energislag som, globalt sett, kan lösa de bekymmer vi står inför när det gäller ett starkt beroende av olika fossila källor.

Frågan är huruvida det går att implementera de delarna i fortsättningen. Det skulle jag vilja få ett tydligare och rakare svar på.

Sverigedemokraternas ingång till att lösa problemet med utsläpp av växthusgaser är framför allt att vi inte kan inrikta oss på olika återvändningsgränder. Man jobbar med subventioner, bidrag, tar till kortsiktiga lösningar och satsar mycket av skattebetalarnas pengar på dem, men man får ändra sig allteftersom. Det finns en lång rad exempel på hur man har misslyckats fullständigt, exempelvis etanolsatsningen under alliansåren.

När man väljer spåret med förnybart är det uppenbart att huvudprioriteringen, som även Moderaterna ställer sig bakom, inte är att få bort de fossilfria kraftslagen. Man är i stället väldigt intresserad av att det ska vara förnybart framför andra saker som kanske i större utsträckning kan bidra till att sänka utsläppen av växthusgaser.

Jag önskar återigen ett tydligare klagörande av om man, med den energiöverenskommelse som finns, enligt Moderaternas uppfattning kan satsa på att forska på och utveckla kärnkraft.

Anf. 5 SOFIA FÖLSTER (M) replik:

Fru talman! För att svara direkt på Mattias Bäckström Johanssons fråga: Ja, det är vår uppfattning. Vi har också varit väldigt tydliga med att vi vill prioritera kärnkraftsforskning. Vi hade velat se ännu mer av det även i överenskommelsen.

Jag var tidigare inne på att kärnkraften är *en* del. Men det finns även andra viktiga energislag i Sverige. Förnybar energi är någonting som kommer att efterfrågas av konsumenterna i framtiden. Men det är också nödvändigt för att vi ska klara både klimat- och miljöutmaningar.

Jag skulle vilja ha tydligare svar från Sverigedemokraterna på varför ni inte tar det på allvar. Varför sätter ni citationstecken om klimatet i er budget? Det är inte seriöst.

Anf. 6 LISE NORDIN (MP) replik:

Fru talman! Jag vill börja med att tacka Moderaterna för det gemensamma arbetet med energiöverenskommelsen.

Forskning om kärnkraft finns redan, exempelvis om hur man ska säkerställa säkerheten i de reaktorer vi har i dag. Sådan forskning finansieras bland annat av Strålsäkerhetsmyndigheten. Det vore bra att få ett svar på vilken forskning om kärnkraft Moderaterna vill se.

Av oppositionspartiernas förslag kan jag konstatera att det är Moderaterna som står för de största nedskärningarna jämfört med regeringens förslag. Moderaterna minskar kraftigt på anslaget även inom energiforskning. Sofia Fölster säger nu att Moderaterna vill få plats med även kärnkraftsforskning inom det anslaget.

Vad gäller både energiforskningen och hela anslaget i stort väcks frågan: Vilka konkreta nedskärningar är det Moderaterna vill göra inom energibudgeten?

Anf. 7 SOFIA FÖLSTER (M) replik:

Fru talman! Lise Nordin frågar först exakt vilken forskning inom kärnkraftsområdet vi vill se. Jag står här som politisk företrädare och inte som forskare. Jag vill därför inte specificera exakt vilken typ av forskning det ska vara. Men jag konstaterar att teknikutvecklingen springer framåt.

Inom det här området har vi sedan många år tillbaka till exempel sett en snabb utveckling med fjärde generationens kärnkraft. Man använder alltså avfall för att producera ny energi. Det är avfall som i dag ändå måste förvaras och hanteras. Det är bara ett exempel.

Vi specificerar som sagt inte exakt hur forskningen ska bedrivas. Det är inte vår uppgift. Men det finns goda skäl att titta mer på kärnkraftsforskningen, särskilt på att ta vara på det avfall som vi ändå måste hantera i dag.

Lise Nordin frågar också varför vår budget ser lite annorlunda ut än regeringens. Den största skillnaden har främst med stöd till solpaneler att göra. Där har vi en annan uppfattning än regeringen.

Jag tror att det är viktigt att titta på skälet till att utvecklingen för till exempel solpaneler inte går snabbare. Vi ser till exempel stora handelshinder, och vi ser att frihandelsavtal mellan länder inte har kommit på plats. Sådana saker bidrar till att det blir dyrt att köpa solpaneler, till att teknikutvecklingen går långsamt och till att det inte blir tillräckligt billigt. Det är där man måste göra det stora arbetet. Och det är där vi har velat lägga vårt fokus.

Anf. 8 LISE NORDIN (MP) replik:

Fru talman! Forskning kring fjärde generationens kärnkraft har funnits både i Sverige och i världen sedan 50-talet. Man säger i dag likväl som för

30–40 år sedan att det ”snart kommer ett tekniskt genombrott”. Men vi kan konstatera att det inte har gjort det.

Den här tekniken är väldigt dyr. Det är därför samtliga tre stora energibolag i Sverige har sagt att ny kärnkraft är en icke-fråga. Det är inte ekonomiskt intressant att titta på. Men Moderaterna vill alltså lägga stora forskningsanslag på det svarta hål som forskning om fjärde generationens kärnkraft är.

Sofia Fölster sa att man med den tekniken skulle kunna hantera det befintliga kärnavfallet. Jag hör det argumentet ganska ofta. Men till exempel SKB, som har statens ansvar för att hantera slutförvar, säger att en liten del av det befintliga avfallet skulle kunna användas om den tekniken skulle komma. Men Sverige kommer ändå att behöva ett slutförvar för kärnavfall, oavsett om fjärde generationens kärnkraft skulle kunna leverera eller inte. Det är alltså inte någon quick fix.

Jag konstaterar också att Vetenskapsrådet avråder Sverige från att forska kring den nya tekniken. Den anses inte vara tillräckligt intressant för de utmaningar vi står inför.

Jag vill också säga någonting om investeringsstödet för solceller. Är Moderaternas besked att ni i er budget, med de siffror som finns i tabellen, helt tar bort investeringsstödet för solceller? Det går nämligen inte att utläsa.

I dag står människor, kommuner och företag i kö för att få ta del av de pengarna. Totalt sett motsvarar ansökningarna ungefär 600 miljoner kronor. Förstår jag det rätt att med Moderaternas budget skulle de som väntar på investeringsstödet garanterat inte få några pengar?

Anf. 9 SOFIA FÖLSTER (M) replik:

Fru talman! Miljöpartiet hävdar att det redan finns en massa forskning om fjärde generationens kärnkraft och att det dessutom inte är en quick fix. Det är ingen som hävdar att det skulle vara en quick fix. Forskning är inte lösningar som vi ska ta beslut om. Forskning innebär att man ska utreda och se vilka möjligheter som kan finnas i framtiden. Forskningen springer jättesnabbt framåt.

Min fråga till Miljöpartiet är: Varför stoppar ni till exempel Energimyndigheten från att över huvud taget titta på projekt inom kärnkraftsområdet? Om ni tycker att det finns möjligheter här, även om det inte är någon quick fix, kan det vara en åsikt, men att stoppa att man över huvud taget tittar på det är en helt annan sak.

Vi sätter inte ned foten när det gäller olika forskningslösningar. Men vi säger att det måste finnas möjlighet. Det är det viktigaste.

Vad gäller solpaneler kan jag bara upprepa vad jag sa tidigare. De stora problemen är handelshinder och att frihandelsavtal inte är på plats. Där måste regeringen ta mycket större krafttag än i dag. Då skulle vi få ännu snabbare teknikutveckling även där.

Anf. 10 BIRGER LAHTI (V) replik:

Fru talman! Sofia Fölster nämnde i sitt anförande hur det har gått med teknikutvecklingen. Jag håller med om att det är fantastiskt. Jag tänker på hur snabbt allt har gått framåt bara under min tid i branschen.

I energiöverenskommelsen har Moderaterna, som jag förstår det, varit mycket drivande när det gäller att några texter från ursprungsuppgörelsen

från 2009 finns kvar. Det handlar om att man ska öppna för nya reaktorer på befintliga platser men utan subventioner.

Det kan vi ju ha en åsikt om. Men jag måste fråga en sak. När det gäller forskning och utveckling talade du nyss om att fjärde generationens reaktorer inte finns på plats. Ett företag som heter Rosatom vill investera i Sverige. De säger att de vill bygga en reaktor åt oss, för 70–80 öre per kilowattimme. Skulle det vara något problem för dig och Moderaterna att Rosatom kommer och bygger åt oss och om 20 år fortfarande bygger med den teknik som fungerar i dag, tredje generationen eller tredje plus eller vad den nu kallas för?

Anf. 11 SOFIA FÖLSTER (M) replik:

Fru talman! Nu ställer Birger Lahti en väldigt specifik fråga, men det är ingen hemlighet att vi har helt olika uppfattning om kärnkraften. Jag och vi i Moderaterna tror att kärnkraften är och kommer att vara en betydande energikälla under en tid framöver. Det beror på att vi tror att energisystemet måste bygga på stabilitet och ansvarstagande.

Det går inte att kasta om hela energisystemet över en natt, vilket exempelvis Vänsterpartiet vill genom att avsluta eller avskaffa kärnkraften på en gång. Då skulle andra risker uppstå, som att vi blir beroende av helt fossila bränslen eller rysk gas. Den ryska gasen är oerhört skadlig för Sverige.

Därför är jag ganska nöjd med den noggranna avvägning av ord som kommer fram i överenskommelsen. Där finns en balans mellan väldigt ambitiösa miljö- och klimatmål och att inte sätta ett stoppdatum för kärnkraften. Vi säger snarare att om det finns någon som vill investera i ny kärnkraft eller vill byta ut reaktorer ska det också vara möjligt.

Anf. 12 BIRGER LAHTI (V) replik:

Fru talman! Sofia Fölster svarar på mycket men tyvärr inte på min fråga.

Jag håller med om att kärnkraften säkert kommer att vara en betydande energikälla. Den är viktig för framför allt industrin. Sofia Fölster lägger orden i munnen på Vänsterpartiet. Kärnkraften ska avvecklas så fort som möjligt, enligt vår kongress, men givetvis utan att avvecklingen blir skadlig för industrin. Man kan tolka ”så fort som möjligt” på många sätt. Vi ska ha något annat på plats innan vi får bort det.

Sofia Fölster svarade som sagt inte på min fråga. Skulle det vara ett problem för Moderaterna om det kommer ett företag som heter Rosatom och vill investera i och bygga en ny reaktor i Sverige om 20 år med den teknik som finns i dag som innebär en fortsatt exploatering någon annanstans i världen av den ändliga resursen uran? Skulle detta vara något problem? Detta är en ganska enkel fråga.

Anf. 13 SOFIA FÖLSTER (M) replik:

Fru talman! Jag ägnade nästan hela mitt huvudanförande åt att tala om teknikutveckling. Jag talade även om kärnkraftsforskning. Jag var nog ganska tydlig med att vi hoppas och ser en snabb teknikutveckling, och vi hade önskat att den även hade varit möjlig på kärnkraftsområdet.

Jag vill återkomma till något som Birger Lahti sa i sitt anförande, nämligen att ni vill avskaffa kärnkraften så fort det är möjligt. Som jag ser det

kan ”så fort det är möjligt” gå väldigt snabbt. Hur ser Vänsterpartiet på kostnaden för industrin och för hushåll med elpriser som rusar iväg och ger en enorm produktionsförlust? Detta är inte att ta ansvar och ger inte en stabil energiförsörjning.

Prot. 2016/17:40
6 december

Energi

Anf. 14 MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD):

Fru talman! Sedan våren 2015 har Energikommissionen sett över den svenska energipolitiken och haft målet att nå en så bred energiöverenskommelse som möjligt. I år nåddes före sommaren en fempartiöverenskommelse, där Sverigedemokraterna, Liberalerna och Vänsterpartiet stod utanför. Det ska även tilläggas att vi som det näst största oppositionspartiet inte var inbjudna till de mer ingående förhandlingarna.

Överenskommelsen, som främst karaktäriseras av kompromisser, ger både hopp och besvikelse inför framtiden med delvis stabila förutsättningar för befintliga produktionsanläggningar men även ytterligare subventioner som har dikterats av främst de gröna partierna. Men på det stora hela saknas lösningar på både dagens och framtidens problem för Sveriges energisystem och elmarknad. Man har helt kringgått orsakerna till dagens energimarknadskris med marknadssnedvridande subventioner till elproduktion som marknaden inte har efterfrågat.

De subventionerade produktionsanläggningarna är vidare så kallade intermittenta, väderberoende, och kommer obönhörligen att ge upphov till stora fluktuationer i produktionen och återkommande elunderskott på nätet den dag då baskraften forceras ut ur systemet. Det borde vara tämligen uppenbart att den långsiktiga lösningen inte kommer att bli att anmoda mer av samma medicin som skapade problemen från första början. Förhoppningsvis kan dessa delar brytas bort så snart som möjligt.

Fru talman! Inom ramen för det anslag som finns för energiforskningen i dag saknas helt satsningar på kärnenergiforskning, vilket enligt Sverigedemokraterna borde ha ett klart uttalat utrymme inom de prioriterade insatserna för statens energiforskning. Utifrån det faktum att kärnkraften fortfarande står för närmare 40 procent av vår elförsörjning och att vi som ett litet land har härbärgerat tolv kommersiella kärnkraftsreaktorer har det statliga stödet till forskningen på kärnteknikområdet under lång tid varit ytterst blygsamt.

Men forskning och utveckling inom kärnkraft behöver inte endast ha sin utgångspunkt i ren kärnenergiforskning. Forskningsområden inom slutförvar av uttjänt kärnbränsle och kärnkraftssäkerhet har i vissa fall en nationell särprägel och kräver nationell kompetens. För att kunna uppnå ny, modern och säkrare kärnkraft i Sverige behövs en hög nationell kompetens, och för detta behövs ett ökat stöd till kärnkraftsforskningen.

En framtida potential för export av svensk teknik och svenskt kunnande inom slutförvar av kärnbränsle och ny kärnkraft är fullt tänkbar. Bara så sent som häromveckan nådde konceptet för den tilltänkta blykylda svenska forskningsreaktorn Electra en framgång och en milstolpe då man i Indien har valt att investera i uppförandet av en prototyp av den.

Synen på det använda kärnbränslet har hittills präglats av de mycket långa tiderna för slutförvaring, och bränslet har betraktats som avfall. Detta synsätt tar dock inte hänsyn till den tekniska utvecklingen. I dag

nyttjar vi endast ett fåtal procent av det energiinnehåll som finns i det naturliga uranet som har grävts upp medan återstoden planeras att grävas ned som avfall.

I de reaktortyper som populärt kallas för den fjärde generationens kärnkraft, det vill säga snabba reaktorer, kan det sedan tidigare använda kärnbränslet i stället återanvändas. Detta är något som öppnar för helt nya perspektiv. Med snabba reaktorer skulle vi kunna fortsätta att producera kärnkraftsel med oförminskad eller höjd effekt under tusentals år framöver – detta utan att behöva bryta något nytt uran över huvud taget.

Vi minskar även avfallsmängden med uppemot 99 procent och minskar dessutom behovet av slutförvar från närmare 100 000 år till under 1 000 år. Det är alltså viktigt att vi fortsätter med forskningen i Sverige om slutförvar av använt kärnbränsle, men tidsperspektivet skulle dramatiskt förändra förutsättningarna. Ett sådant tänkande om resurseffektivitet och att återanvända befintligt avfall borde om något locka även de gröna partierna.

Fru talman! Utgångspunkten i stort för energipolitiken ska vara att serva Sverige som industrination och välfärdsland, inte det omvända. Vi har i dag ett stort elöverskott som vi slumpar bort till våra grannländer till ett pris som är en bra bit under hälften av kostnaden för att uppföra anläggningar som ska alstra elenergin. En självklar insats är här given gällande att stärka värdet av den el som har framställts i Sverige för svenska intressen och stimulera elanvändningen där elen kan användas rationellt.

Vår elproduktion är redan i dag uteslutande fossilfri. Vårt fossila beroende återfinns framför allt i transportsektorn och inom delar av industrin. Där finns det goda förutsättningar att i allt snabbare takt elektrifiera exempelvis transportsektorn då kostnaderna för framför allt batterier stadigt sjunker. Det här gör att man snart är väldigt konkurrenskraftig gentemot fossildrivna bilar – detta utan en enda krona i subventioner. Sverigedemokraterna har utöver det som finns i utgiftsområdet även satsningar på laddstolpar, vätgas och biogas.

Intressanta steg har även tagits för att exempelvis kunna ersätta den andel kol som används i den svenska stålproduktionen för att driva ut syret från järnmalm, vilket välkomnas. Detta motsvarar närmare 25 procent av de svenska koldioxidutsläppen från industrin.

Ledstjärnan för att minska vårt beroende av fossila energikällor ska främst vara kopplad till elektrifiering i stället för att rikta dyra och verkningsslösa subventioner mot drivmedelslösningar som är återvände-gränder.

Med detta vill jag yrka bifall till reservation 2 i betänkandet.

I detta anförande instämde Josef Fransson (SD).

Anf. 15 RICKARD NORDIN (C) replik:

Fru talman! Det var trevligt att Mattias Bäckström Johansson visade att detta också är en energidebatt och att vi inte bara ägnar oss åt el. Energisektorn handlar ju även om exempelvis drivmedel och uppvärmning.

Jag är lite nyfiken på en sak i Sverigedemokraternas budget. Om man läser den ser man att de har satt ordet ”klimat” inom citationstecken. På en sida av ungefär 120 handlar det om klimatet.

Vad menar Sverigedemokraterna med citationstecknen kring ordet klimat? Är det så att man inte ställer sig bakom uppfattningen att det sker en

klimatförändring som vi kanske också borde göra någonting åt? Är det så att man inte tycker att vi borde fasa ut fossilkällor och den fossila energin i dess helhet? Men om det nu är så att Sverigedemokraterna de facto erkänner klimatförändringarna, vad avser man i så fall att göra för att fasa ut den fossila energin på transportsidan? Det är mina frågor till Mattias Bäckström Johansson.

Prot. 2016/17:40

6 december

Energi

Anf. 16 MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD) replik:

Fru talman! Jag tackar Rickard Nordin för frågorna. Jag tror inte att man ska fästa jättestor vikt vid att det eventuellt kan vara språkliga fel som följer med eller att det finns vissa tecken i texten efter att man har skickat olika delar emellan sig. Det förändrar inte i sak de politiska förslag eller visioner som vi har och som även återges i budgetdokumentet.

Det som Sverigedemokraterna har varit inriktade på och som är en grundläggande princip för oss är att göra Sverige oberoende av fossila bränslen. Vi ska minska vårt oljeberoende. En elektrifiering är ett väldigt intressant steg i och med att vi har en kraftsektor som redan i dag uteslutande är fossilfri. Vi har egentligen redan i dag det system som alla andra länder runt om i världen strävar efter att få.

Det som man får ha i beaktande vid utformningen av politik för hur man ska uppfylla långsiktiga visioner är att Sverige har gått från att vara ett land med kanske 80 procents fossil energitillförsel till att i dag bara få ungefär en tredjedel av sitt energibehov tillgodosett genom sådan. Gör man en komparativ jämförelse på global nivå med andra länder ser man att det inte har hänt någonting där. Man hade 80–85 procents fossilberoende i början av 70-talet, och det är fortfarande samma nivå. Ska man lösa den typen av utmaningar vi står inför är den globala aspekten jätteviktig.

Ska vi i Sverige driva på för att ta bort de sista ca 35 procenten, försöka se till att ta bort varenda litet utsläpp som sker här och gå före? Gått före har vi för övrigt redan gjort, utan att det påverkat över huvud taget. Det skulle få katastrofala effekter för konkurrenskraften i Sverige om vi skulle ålägga den svenska industrin olika skattepålagor och styrmedel för att uppnå detta. Om vi ska börja flytta produktion från Sverige till andra länder där man har mycket lägre krav än vad som är fallet i Sverige kommer det tvärtom förmodligen att leda till koldioxidläckage och ökade globala utsläpp. Jag tycker att det är viktigt att man har med sig det globala perspektivet, vilket Centerpartiet saknar.

Anf. 17 RICKARD NORDIN (C) replik:

Fru talman! Då vill jag tipsa Mattias Bäckström Johansson om att läsa de rapporter som kommit ganska nyligen, bland annat från en av AP-fonderna, om att de svenska företagen vill ha tuffare miljökrav, då de anser att det gör dem ännu konkurrenskraftigare internationellt. Det är snarare så att vi riskerar att få en annan typ av utveckling om vi inte följer vad företagen önskar, för det är de själva som vill ha tuffare krav.

Mattias Bäckström Johansson svarar bara lite grann på frågan om transportsektorn. Han säger att elektrifiering vore trevligt. Ja, det håller jag med om. Problemet är ju bara att den inte sker i dag i tillräckligt stor utsträckning. Ungefär 50 procent av alla bilar som säljs är dieslbilar, och bara en liten del är fordon som kan laddas på något sätt. Ett problem är att en bil lever i ungefär 17 år. Även om man ställde om så att alla nya bilar

vore elbilar från och med i morgon, den 7 december, skulle de andra bilarna leva i 17 år till. Då behöver vi ha alternativa drivmedel, om vi inte vill vara beroende av den ryska oljan, vilket jag verkligen hoppas att Sverigedemokraterna inte vill. Jag tycker att det vore ganska dåligt att fortsätta vara beroende av rysk energi.

Då är frågan: Vad ska vi göra i stället? Jag ser inga förslag från Sverigedemokraterna på hur vi ska kunna ersätta bränslena i dagens bilar. Är Sverigedemokraternas förslag att vi ska vänta ut utvecklingen och se vad som händer, eller är man beredd att ställa om? I så fall, var är förslagen? Jag hör bara förslag om att vi inte ska satsa på biodrivmedel, inte ska forska på dem och inte ska ha några typer av stöd för det hela. Då är konsekvensen av Sverigedemokraternas politik att vi stöttar Putin och Ryssland. Man är inte beredd att göra det som vi har möjlighet att göra i Sverige, nämligen att ställa om fordonsflottan till biodrivmedel i väntan på att elektrifieringen kommer igång. Och inte heller där ser jag så mycket förslag från Sverigedemokraterna på hur man ska göra för att det ska ske på riktigt.

Anf. 18 MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD) replik:

Fru talman! Centerpartiet har varit väldigt fokuserat på att vi ska ha bidrag och subventioner till olika delar för att försöka lösa framtidens utmaningar, vilket ständigt har resulterat i att vi hamnat i återvändsgränder. Etanolsatsningarna har varit en fullständig återvändsgränd. Nu har vi exempelvis jordbruksbaserade biodrivmedel, som har blivit någon form av återvändsgränd. Skattebetalarna lägger bruttosubventioner på närmare 7 miljarder kronor i Sverige för att få in ett fåtal procent förnybara biodrivmedel från jordbrukssektorn.

Det här är ingenting som vi kan framställa i Sverige. I dag importerar vi närmare 80–90 procent till Sverige. Egentligen riktar vi subventioner till industrier i andra länder. Det här är någonting som i värsta fall även kan leda till att vi de facto ökar utsläppen, beroende på hur de här biodrivmedlen har framställts och vad man har tagit för mark i anspråk för att framställa drivmedlen. Detta är något som har engagerat miljöorganisationerna runt om i Europa, men i Sverige har man inte tagit upp det.

Skulle man i stället rikta exempelvis de här pengarna mot att försöka elektrifiera transportsektorn skulle det hända otroligt mycket betydligt snabbare. Troligtvis kommer det att landa i att man måste rulla tillbaka detta. Med anledning av det har vi i Sverigedemokraterna i vår budget tagit bort subventionerna till de jordbruksbaserade biodrivmedlen men behållit subventionerna till de avfallsbaserade. Man kan exempelvis återanvända energi från skogens restprodukter eller från vårt matavfall.

Vad gäller de här delarna om att vissa skulle säga att det skulle vara bättre att ha högre miljökrav i Sverige kan jag säga att det inte riktigt fungerar så heller. Är det så att en vara kostar 100 kronor att framställa i Sverige och 100 kronor även i till exempel Kina men vi gör den 10 kronor dyrare i Sverige kommer man ju att köpa den kinesiska produkten. Det här gör att industrin flyttar från Sverige till andra europeiska länder eller länder utanför EU, där det råder helt andra krav. På så sätt riskerar vi även att driva upp utsläppen. Vi måste ha med oss det globala perspektivet. Sverige kan inte göra allting.

Anf. 19 ÅSA WESTLUND (S) replik:

Fru talman! Mattias Bäckström Johansson från Sverigedemokraterna! Det råder ingen tvekan om att du och ditt parti har mycket emot förnybar energi. Det är väldigt mycket raljanta svängar. Ni vill helt enkelt inte se den utveckling mot mer förnybart som hela världen skriker efter. Ni vill inte att Sverige ska vara med på det tåget, bli konkurrenskraftigare och utveckla vår industri i den riktningen. I stället är det kärnkraften som ni hänger upp hela den svenska energiförsörjningen på, om jag inte har missförstått något.

Hur vill ni egentligen se på svensk elproduktion i framtiden, Mattias Bäckström Johansson? Varifrån ska vi få vår el i framtiden? Vem ska bygga den här kärnkraften, som ni sätter er tillit till? Vi har redan hört här i debatten att de svenska kärnkraftsägarna i dag säger att ny kärnkraft är en icke-fråga. Ny kärnkraft är ungefär dubbelt så dyr som förnybar energi. Ingenstans i världen byggs den utan stora statliga subventioner. Vem ska då bygga kärnkraften, och vem ska betala den, Mattias Bäckström Johansson?

Anf. 20 MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD) replik:

Fru talman! I Sverigedemokraternas energi- och klimatpolitik finns en prioritering av att göra Sverige oberoende av olja och minska vårt beroende av fossila bränslen. Det är, tycker jag, den målbilden man tappar med den typ av målsättning som man nu har inom ramen för Energikommisionen och energipolitiken i stort, där man i stället väljer att vi ska ha 100 procent förnybart. Man är beredd att välja en lösning som bidrar till högre utsläpp bara det är förnybart.

Alla olika delar har en klimatpåverkan. Man släpper ut växthusgaser. Där är det faktiskt så att kärnkraften till exempel har lägre utsläpp än solkraften. Men i stället gör man från regeringens sida jättestora satsningar på någonting som de facto höjer utsläppen och påverkan från det svenska kraftsystemet, vilket är väldigt märkligt om fokus ligger på att vi globalt sett ska minska utsläppen av växthusgaser.

Det är som sagt där vi skiljer oss från andra partier. Vi har en insikt om att Sverige, som står för ungefär 1 promille av ekonomin globalt sett, inte har möjlighet att påverka utsläppen nämnvärt. Det måste göras tillsammans med andra.

Sverige har gått före. Vi har ett kraftsystem som är uteslutande fossilfritt och som inte ger någon nämnvärd klimatpåverkan över huvud taget genom utsläpp av växthusgaser. Detta ska vi också hjälpa andra att uppnå.

Vi har inte bilden att man ska detaljreglera, ge olika subventioner eller bidrag och bestämma exakt hur kraftsystemet ska se ut. Men nu har man slutit sig till att det ska vara 100 procent förnybart. Sedan pekar man ut ytterligare delar som ska ha extra bidrag och stöd. Detta kommer att leda helt fel. Det är just därför vi har hamnat i den kris som vi har haft – man har gått in och sett till att vi har fått en överkapacitet, vilket har dumpat priserna och lett till att vi har hamnat i den här situationen, där man inte kan bygga någonting nytt över huvud taget. Nu anmodar ni mer medicin av samma slag som vi redan fått, vilket inte kommer att lösa framtidens problem.

Anf. 21 ÅSA WESTLUND (S) replik:

Fru talman! Tack, Mattias Bäckström Johansson! Jag lyssnade noga på din replik, men jag hörde inte svaret på min fråga. Vem är det egentligen som ska bygga den framtida kärnkraften, som du sätter din tilltro till?

I energiöverenskommelsen har vi tagit ansvar för att Sverige ska ha en tryggad energiförsörjning. Det måste väl ändå ligga också i Sverigedemokraternas intresse att vi har el i ledningarna när vi behöver den? Då handlar det om: Hur ska vi på bästa sätt se till att den finns där? Ska det ske på ett sätt som gör att skattebetalarna står med minsta möjliga kostnad, att konsumenterna har elförsörjning och att det blir sjysta villkor för producenterna?

Vi har valt att bygga ut det förnybara av många skäl men också för tryggad elförsörjning på ett bra sätt för skattebetalarna. Det är mycket billigare än kärnkraftsel. Du sätter din tilltro till att det ska komma någonting framöver. Det finns ingenting i din budget som andas att ni är beredda att ta ansvar för en tryggad energiförsörjning framöver om spekulationerna i fjärde generationens kärnkraft ens skulle bli av. Ni har inga pengar avsatta till det.

Du tror väl ändå inte att kärnkraftverken som vi har i dag ska överleva 100 år framöver? De kommer att läggas ned. Frågan är: Vad ska de ersättas med på ett sätt som är rimligt också kostnadsmässigt för svenska konsumenter och skattebetalare? Även om det inte kommer att bli ett förnybart eller klimatmässigt svar tycker jag ändå att Sverigedemokraterna kan ha något svar till skattebetalarna. Vem ska betala den nya energiproduktionen?

Anf. 22 MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD) replik:

Fru talman! Ledamoten Åsa Westlund säger att vi inte har några anslag för någon forskningsreaktor. Hon får jättegärna läsa i vår budget under anslag 2:1. Där finns ett komplett anslag för forskningsinfrastruktur som efterfrågas. Det är bara att gå in och läsa. Det kan det kanske förutsättas att man gör innan i så fall.

I vår värld står inte politiker och säger exakt vem som ska bygga eller vad som ska byggas. Vi ska ha en fri elmarknad, och man ska kunna köpa, sälja och göra annat. Man ska inte på politisk väg stå och säga vem som ska och får bygga vad. Så fungerar det inte i vår vision och bild av hur elmarknaden ska präglas.

Det handlar om att säkra leveranssäkerheten långsiktigt och att trygga förutsättningarna för att klara Sveriges stora utmaningar vad gäller de säsongsmässiga variationerna. Det är skillnad mellan vinter och sommar. Vi har vintertid en långt mycket högre efterfrågan på el än vad det råder sommartid.

Det som återfinns i regeringens förslag för utgiftsområdet är satsningar uteslutande på solceller. Solceller kommer aldrig att bidra till att lösa de problem eller utmaningar som vi har vintertid. På natten lyser inte solen. Då kan inte solcellerna leverera någon el. Inte heller under vintermånaderna levererar de särskilt mycket el. Det är här som regeringen lägger hela sitt fokus. Den lägger alla sina pengar på någonting som inte kommer att lösa de utmaningar som Sverige har.

Skulle vi öka vår produktion mer under sommarhalvåret, där vi redan har ett gigantiskt produktionsöverskott, kommer vi att slå sönder förutsättningar för andra delar i kraftsystemet som behövs vintertid. Då kommer man att förvärra och försvåra det som är Sveriges stora utmaning på kraftmarknaden. Det kommer garanterat inte att vara lösningen på Sveriges framtida problem.

Anf. 23 LISE NORDIN (MP) replik:

Fru talman! Mattias Bäckström Johansson riktade en fråga till mig om kärnavfall. För några år sedan när vi diskuterade energipolitik fanns det vissa som förordade kärnkraft med argumentet att det var billigt. Det var det mest förekommande argumentet för ett antal år sedan. Jag kan konstatera att det inte är någon som använder det argumentet längre eftersom verkligheten visade att ny kärnkraft är dyr.

Ett argument som vi redan i den här debatten har hört två gånger är att ny teknik för kärnkraft skulle kunna lösa problemet med det kärnavfall som vi har att hantera. Låt mig säga någonting om det. SKB, Svensk Kärnbränslehantering, har avfärdat idén att det avfall som de är ansvariga för att slutförvara skulle kunna användas i fjärde generationens kärnkraft. Det är både av tekniska skäl och av ekonomiska skäl. Det finns forskare på Chalmers som har tittat på möjligheten och konstaterat att det vore väldigt mycket dyrare att återanvända avfallet än att bryta nytt. Därför är det väldigt tveksamt om den som skulle bygga ny dyr kärnkraft dessutom skulle tycka att det var intressant att använda ett dyrt avfall.

Även vi partier som vill avveckla kärnkraften har ett ansvar för att hantera det befintliga kärnavfall som i dag ligger i Oskarshamn. Det måste slutförvaras på ett säkert sätt för kommande generationer. Jag hoppas att både jag och Mattias Bäckström Johansson är beredda att diskutera när frågan snart kommer på politikens bord om hur vi ska slutförvara det avfall som finns. Det är också så att ju längre vi driver kärnkraften, desto större hög med avfall har vi att hantera.

Ny kärnkraft är dyr, och att använda avfallet skulle dessutom göra den ännu dyrare. Energimyndigheten visar att vi i dag i Sverige bygger vindkraft för 50 öre per kilowattimme. Vilket pris räknar Sverigedemokraterna med för vad ny kärnkraft skulle kosta?

Anf. 24 MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD) replik:

Fru talman! Vad gäller vem som har sagt vad gällande snabba reaktorer kan jag garantera ledamoten Lise Nordin att SKB inte lägger sig i och på olika sätt kommenterar den tekniska utvecklingen eller vilka möjligheter det finns med snabba reaktorer. Där ska man nog vara väldigt försiktig med vad man säger. De har absolut inte avfärdat någonting som helst, vilket de har varit väldigt tydliga med från SKB:s sida.

Vad gäller de kraftslag som är billigast är det framför allt vattenkraft, kärnkraft och landbaserad vindkraft där det finns goda vindlägen. Det ligger rätt så likartat prismässigt. Sedan är det svårt att göra jämförelser med större reaktorer som inte är modulära och mindre. Det är kopplat till att det byggs nya generationer kärnkraft eller nya reaktortyper som egentligen är de första.

Där kan man enkelt landa i att man kunde jämföra vad den första vindkraften kostade som man byggde och med teknikutveckling och annat.

Jämför man med vad det kostar i dag har det hänt väldigt mycket. De kärnkraftverk som vi kan se som byggs i Europa i dag är nya reaktorer med nya tekniska lösningar som man inte har byggt tidigare och som blir de första man gör. Givetvis kommer det att skilja sig åt prismässigt rätt ordentligt.

Det finns stora vinster med att kanske betrakta avfallet som att det finns en möjlighet att med tekniska lösningar se till att vi tar ansvar för kommande generationer genom att minska avfallsmängden, se till att det inte behöver slutförvaras lika länge, ta hand om det och göra någonting bra av det och inte bara gräva ned det.

Givetvis ska vi fortsatt forska på en slutförvarsmetod, bygga ut och se till att vi har en lösning i Sverige för att slutförvara. Enligt vår mening har man nått så pass långt. Frågan till Miljöpartiet är: Skulle man vara öppen för att till exempel titta på lösningar för hur vi kan återanvända det, se till att det blir mindre farligt och kanske bidra till nytta för samhället?

Anf. 25 LISE NORDIN (MP) replik:

Fru talman! Miljöpartiet är väldigt stolt över att Sverige nu har en majoritet av ledamöter i denna kammare som står bakom ett mål om 100 procent förnybar elproduktion. 100 procent förnybart betyder givetvis 0 procent kärnkraft. Vi bedömer att den aldrig kommer att kunna vara säker, eller lönsam för den delen, eller bidra till de krav om hållbarhet som vi i riksdagen har satt upp.

Det finns fortfarande inte någonstans i världen någon lösning på slutförvaret. Det är en av kärnkraftens stora nackdelar. SKB har lämnat ett skriftligt yttrande som finns offentligt på deras webbsida där de kommenterar den tekniska möjligheten att återanvända kärnavfall.

Låt oss återgå till kostnaden för att bygga ny förnybar elproduktion, eller för den som vill ny kärnkraft. I världen är det i dag förnybar energi som växer snabbast därför att den är mest lönsam. I de länder som finns i Europa som försöker bygga ny kärnkraft visar prislappen ungefär 1 krona per kilowattimme. Som jag sa tidigare konstaterade Energimyndigheten att i Sverige i dag bygger vi vindkraft för 50 öre per kilowattimme. Det betyder att verkligheten visar att ny kärnkraft är dubbelt så dyr som ny vindkraft.

Min sista fråga till Sverigedemokraterna blir: Vilket land i världen anser Sverigedemokraterna bygger kärnkraft på ett sätt som är tilltalande, det vill säga utan statliga subventioner och med en prislapp som gör att det ens är relevant att lägga mer debattid i riksdagen på att diskutera ny kärnkraft?

Anf. 26 MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD) replik:

Fru talman! Det är ungefär samma bekymmer i Sverige. Det är ingenting annat som byggs heller för den delen. Det är bidrag och subventioner sedan över tio år tillbaka som möjliggör att vi kan bygga olika saker. Redan där landar vi i att det inte skulle byggas någon vindkraft över huvud taget för att det är olönsamt. Det finns inga marknadsekonomiska incitament alls för att bygga.

Det blir väldigt intressant om man återgår lite till den diskussion som har varit med Moderaterna när det gäller hur man ser på energiöverenskommelsen. Man får ett svar från den ena parten i Energikommissionen om att det ska vara noll procent kärnkraft och ingen forskning. Andra säger

att vi absolut ska ha med kärnkraft och forska på ny kärnkraft och också nya generationens kärnkraft.

Vad gäller slutförvar har Sverige legat långt fram med sin KBS-3-modell med kopparkapslar. Man har i Finland gått före och tagit det koncept som vi har tagit fram i Sverige. Som Sverigedemokraterna ser det är det viktigt att vi även för framtiden forska på olika delar. Det gäller inte bara kärnkraft utan även förnybart för de möjligheter som finns globalt att kunna exportera teknik och produkter till andra länder.

I andra länder, som har helt andra förutsättningar, har man tvärtom kanske den högsta efterfrågan på energi till exempel när solen lyser. Där kommer solceller verkligen till sin rätt, och där skulle det kunna finnas goda exportmöjligheter för Sverige om vi ligger i framkant vad gäller teknik och att kunna förbättra olika delar. Givetvis ska vi forska på alla områden som också Sverige i någon mening behöver både för den industriella exporten och för vårt lands behov i kraftsystemet. Vi kommer fortsatt att vara i behov av någon form av storskalig baskraft för att kunna hantera det som är den stora utmaningen för det svenska kraftsystemet: att hantera de säsongsmässiga variationerna. Det råder inget som helst tvivel om att solceller aldrig kommer att kunna bidra till denna lösning.

Anf. 27 RICKARD NORDIN (C):

Fru talman! Jag skulle vilja börja med att yrka bifall till reservation 1. Under punkt 2 när det gäller ramarna kommer vi att avstå vid en votering eftersom vi har ett särskilt yttrande.

Det händer otroligt mycket på energiområdet, inte minst när det gäller el. Energisidan handlar ju om såväl el som drivmedel och uppvärmning. Det sker en kostnadsreduktion; priserna går ned på sol, vind och batterier på ett sätt som vi aldrig tidigare har sett. Det skapar nya möjligheter, och det skapar nya utmaningar. Framför allt sätter det gamla affärsmodeller i gungning. Gamla företag får problem.

Även politiskt har det hänt en hel del sedan förra årets debatt. Jag kan stolt säga att Centerpartiet spelade en avgörande roll för att vi i juni skulle få den bredaste energiöverenskommelse vi har haft i Sveriges riksdag. Centerpartiet är också det enda parti som i modern tid har varit med på samtliga energiöverenskommelser. Vi gör det för att vi tar ansvar. Vi tar ansvar för Sverige. Vi vet att industrin behöver långsiktiga spelregler, och vi vet att det behövs tuffa målsättningar för att ställa om till mer förnybar energi. Då är den här överenskommelsen viktig, inte minst på elsidan.

Snart lämnar Energikommissionen sitt slutbetänkande, och därefter tar en process vid där detta ska genomföras. Vi har redan justerat en del av skattesatserna, och ett mål för energieffektivisering har tagits fram. Men det återstår en hel del.

En av de två viktigaste frågor som jag ser framöver handlar om elcertifikatssystemet. Vi måste få ett bra elcertifikatssystem på plats med den förlängning som vi är överens om. Den andra frågan handlar om att juridiken kring vattenkraften klaras av.

När det gäller elcertifikaten – systemet som gör att vi får in mer förnybar energi i kraftsystemet – ligger ett stort ansvar på regeringen. Vi måste förhandla om systemet tillsammans med Norge, och det är regeringen som gör det. Det vilar ett tungt ansvar på regeringen för att inte låta Norge dik-

tera villkoren. Man får inte låta det problem som vi riskerar i form av överbyggnad bara landa i det svenska knät. Det är ett potentiellt problem, och det gäller att också Norge är med och tar sin del av ansvaret. Det duger inte att Sverige ska lösa ett problem som Norge får därför att man själv inte vill vara med och driva systemet vidare.

En bra förhandling betyder alltså otroligt mycket. Jag förväntar mig också att man gör en mycket bättre förhandling än man gjorde senast när det handlar om elcertifikatssystemet. Utifrån den förhandlingen kom nämligen solskatten, och det duger inte.

Juridiken kring vattenkraften kräver också en hel del saker, men inga förhandlingar med Norge. Det är tydligt vad målet är för utkomsten av det arbetet. Det står i energiöverenskommelsen. Det handlar om att processen inte ska bli onödigt ekonomiskt och administrativt betungande för den enskilde. Jag förutsätter att vi hanterar situationen för den småskaliga vattenkraften med miljöprocesser och prövningar för dammar – dammar som har funnits i ett halvt millenium men som nu ska prövas som om de aldrig hade funnits. Det är orimligt.

Vi i Centerpartiet har velat sätta stopp för länsstyrelsernas härjningar medan regeringens interna arbete pågår. Man vet att det kommer någonting nytt, och då borde man också ta det lugnt så att inte fler ska hamna i kläm. Men det har regeringen kategoriskt sagt nej till. Vi förutsätter att man klarar av att lösa ut denna fråga. Vi förutsätter att regeringen lever upp till det som står i energiöverenskommelsen.

Det är en förutsättning för att vi ska kunna fortsätta att bygga tillit och förtroende partierna emellan. Då måste vi lösa ut den småskaliga vattenkraften så att vi inte hamnar i denna situation framöver. Små vattenkraftsägare ska inte behöva betala miljonbelopp i stora processer som slutar med att de riskerar att behöva riva dammar som har funnits i flera hundra år. Då duger inga svepskäl om EU-rätt och vad den kräver. Den bluffen har man redan dragit en gång. Den drog man med solskatten, och den funkar inte.

Under året har vi inte bara sett en överenskommelse när det gäller el; vi har också sett en regering med en helt egen definition av skatteväxling. Centerpartiets gröna skatteväxling handlar om att höja skatten på det vi inte vill ha mer av – till exempel utsläpp som skadar miljön – och sänka skatten på det vi vill se mer av, exempelvis jobb och företagande. Regeringen har däremot gjort en skatteväxling som handlar om att höja skatten på det förnybara, exempelvis sol, vind och etanol, genom att skylla på EU. När man sedan blir motbevisad sänker man skatten igen, fast inte med riktigt lika mycket som man höjde den med från början. Det är för mig inte någon grön skatteväxling; det är bara en röd skattehöjning.

Vi i Centerpartiet avfärdar inte bara de skattehöjningarna, utan vi kommer också med ett helt batteri – ett grönt batteri – av nya förslag för att få mer förnybar elproduktion, en grönare transportsektor och färre utsläpp av klimatgaser, partiklar och annat. Till skillnad från regeringen lyssnar vi på branschen och forskningen och lägger fram förslag därefter.

Vi vill exempelvis låta fler ta del av avdraget för mikroproduktion. Man kanske inte har ett lämpligt tak, men grannen har det. Det kanske finns en möjlighet att vara med och äga en andel i ett vindkraftverk. Vi vill låta dem som gör avdragen få dem direkt på sin elfaktura i stället för att de ska komma i deklarationen ett år efteråt. Det gör att de får en mycket bättre

återkoppling och en känsla för det hela på ett helt annat sätt. Vi vill tillåta grannar att skapa små egna mikronät. Den där grannen kanske hade ett bra tak, men ens eget funkar inte. Då är det i dag inte tillåtet att dra en elkabel från grannens tak till din fastighet. Det vill vi ändra på. Vi vill införa ett bonus–malus-system för bilar som gör att de miljösmarta bilarna får en bonus och de sämre får betala för den. Vi har haft förslag klara länge, men det händer ingenting från regeringen. Inte minst handlar det också om en reduktionsplikt för drivmedel, där det gäller att få in mer förnybara drivmedel i transportsektorn.

Vi tar oss an de utmaningar som vi ser i framtidens elsystem och energisystem. Resurser ska läggas på teknikutveckling och pilotprojekt – inte på breda bidragssystem. Därför lägger vi stora resurser på energilagrar. Vi vet att detta inte bara handlar om att premiера dem som vill ha ett Tesla-batteri hemma. Det gäller även större pilotprojekt, exempelvis med power to gas, som vi ser har stor potential i Sverige inte minst med tanke på de goda vindlägen vi har, så att man kan producera gas när vi har ett överskott av elenergi.

Energilagrar handlar för oss inte bara om den enskilda människan. Det handlar om att vi ser otroligt stora vinster på nätsidan, när det gäller frekvensreglering och ganska många andra olika saker som energilagren kan vara med och hjälpa till med. Då gäller det också att ha smarta utformningar av stöden så att det inte bara handlar om hemmabatteriet, även om det såklart också är viktigt.

Sverige ska vara ett föregångsland i miljö-, klimat- och energifrågor. För Centerpartiet innebär det att vi ska ha saker som levererar resultat. Det får andra länder att följa efter. Det handlar inte om att satsa mest pengar, utan det handlar om att leverera bäst resultat och starkast konkurrenskraft i kombination. Då duger inte den utsläppspolitik vi har just nu som gör att utsläppen ökar. Då funkar det inte att satsa mest pengar. Även om vi i Centerpartiet har mer pengar i vår energibudget än regeringen är det inte det som är den avgörande rollen. Det som spelar roll är att man satsar på rätt saker som ger minskade utsläpp. Det har Centerpartiet i alliansregeringen bevisat år efter år. Det klarar inte den här regeringen av, för nu ökar utsläppen.

Utsläppen ökar. Och det händer otroligt lite. Även om ni inte vill lyssna på Centerpartiet och Centerpartiets budget – låt er åtminstone inspireras av den egna myndigheten! Energimyndigheten har levererat ett förslag till reduktionsplikt som är identiskt med Centerpartiets. Man levererade en solesstrategi där man talade om ett ROT-avdrag. Det har Centerpartiet redan med i sin budget. På punkt efter punkt levererar myndigheten förslag som Centerpartiet redan har levererat. Skit i vår budget om ni inte vill inspireras av den, men lyssna på er myndighet – för den har uppenbarligen fattat poängen!

Jag är stolt över att lägga fram denna budget för Centerpartiets räkning. Det är en budget som gör skillnad såväl för klimatet som för svensk konkurrenskraft och för miljön.

Anf. 28 LISE NORDIN (MP) replik:

Fru talman! Jag kan konstatera att Centerpartiets tal om grön skatteväxling brukar glömmas bort när det väl handlar om att höja några klimatskatter. Det som Rickard säger stämmer; de svenska klimatutsläppen ökar just nu. Det beror på transportsektorn, vars utsläpp ökar.

Det finns ett antal skatter som nu diskuteras och som skulle kunna göra stor skillnad. Vi talar om koldioxidskatt, flygskatt och kilometerskatt som enligt forskningen skulle göra stor skillnad för att minska utsläppen från transportsektorn. Alla dessa skatter är Centerpartiet emot.

Centerpartiet är emot regeringens förslag om att höja koldioxidskatten. Centerpartiet har under de senaste månaderna gjort ett stort nummer av att man är emot flygskatten och att man är emot kilometerskatten. Centerpartiet är också emot att man inför en skatt på handelsgödsel, som har en stor klimatpåverkan. Det verkar vara ganska mycket tomt tal i fråga om den gröna skatteväxlingen.

Sverige och världen behöver att Centerpartiet står upp för en ambitiös klimatpolitik när det faktiskt gäller och när det handlar om de konkreta förslag som gör skillnad. Jag tycker att det är rimligt med principen att förorenaren ska betala. Vi behöver införa nya klimatskatter och höja befintliga klimatskatter för att kunna minska de utsläpp som nu ökar i transportsektorn.

Jag skulle vilja fråga Rickard Nordin varför Centerpartiet är emot att man höjer de konkreta klimatskatter som jag nu nämnde. Det skulle enligt forskningen vara viktigt när det gäller att ta ansvar för att minska de klimatutsläpp vi har i Sverige och när det gäller att höja ambitionerna och leverera Sveriges bidrag till Parisavtalet, som världens ledare enades om för ett år sedan.

Anf. 29 RICKARD NORDIN (C) replik:

Fru talman! Jag kan börja med att säga att det är kul att regeringen väljer att utreda de skatter på klimatsidan som Centerpartiet redan har i sin budget, exempelvis sopförbränningsskatt.

Men jag ska beta av den här listan – det går ganska snabbt. När det gäller flygskatten sa utredaren själv att detta riskerar att öka utsläppen. Det är en ganska blygsam minskning det pratas om, men det finns en risk för att de kommer att öka. Då är det bara en skattehökning och inte en miljöåtgärd. Centerpartiet föreslår i stället att vi ska få in mer av det hela i utsläppshandeln. Där gör det skillnad. Vi ska också se till att vi får mer forskning om biodrivmedel. Vi skulle också kunna fundera på om det inte finns möjlighet att ha reduktionsplikt även i fråga om flygbränslet.

Det är sådant som skulle göra skillnad i verkligheten. Det är det som är Centerpartiets poäng. Vi ser till att det blir ett miljöresultat, inte miljöprat. Utsläppen ökar nu, Lise Nordin. Det gjorde de inte under alliansregeringen. Det är det som är den stora skillnaden.

När det gäller kilometerskatten riskerar man att ta bort hela det underlag till biomassa som vi också ska använda för andra generationens biobränslen. Om vi, på grund av kilometerskatten, tar bort den ekonomiska lönsamheten i att ta ut biomassa ur skogen är det bara en skattehökning och inte en miljöåtgärd.

När det gäller handelsgödsel togs skatten bort eftersom den inte gjorde någon skillnad. Vi såg att utsläppen, när det gäller övergödning och så vidare, sjönk ändå. Det var inte handelsgödselskatten som gjorde det. Den gör det bara dyrare för svenska bönder, och det i sin tur gör att utsläppen flyttar utomlands. Vi hade en ganska tydlig utveckling mot mindre jordbruksproduktion i Sverige under den skatten. Detta gör att man producerar någon annanstans. Det handlar inte bara om att vi får längre transporter, utan det handlar också om att man har mindre starka miljökrav i andra länder. Då flyttar vi bara utsläppen någon annanstans.

Den stora poängen med Centerpartiets budget och våra förslag är: Vi gör skillnad på riktigt. För oss handlar det absolut om att utsläpparen ska betala. Men det ska också göra skillnad, och det gör det inte med de skatter som Lise Nordin räknar upp. Därför har vi valt andra lösningar som ger riktiga resultat, och det syns i statistiken.

Anf. 30 LISE NORDIN (MP) replik:

Fru talman! Jag kan konstatera att Centerpartiet i sin argumentation kring klimatskatterna går emot klimatforskningen, miljörelsen och väljarna. Regeringens utredning om en svensk flygskatt presenterades nyligen. I samband med det gjordes en undersökning av svenska folkets inställning till en flygskatt. Vi kan konstatera att en stor majoritet av svenska folket, även en majoritet av Centerpartiets väljare, vill se införandet av en flygskatt. Det är fler och fler som inser att det behöver kosta att smutsa ned.

Jag är glad över samarbete med Centerpartiet i många frågor kring elproduktion och 100 procent förnybart. Men talet om grön skatteväxling blir inte trovärdigt när man är emot skatt på skatt som faktiskt handlar om att minska klimatutsläppen. Jag beklagar att Centerpartiet, precis som ett antal debattörer i frågan om flygskatt, har valt att fokusera på en mening i utredningen som säger att det finns en teoretisk möjlighet i ett scenario att utsläppen skulle kunna öka.

Jag tror inte att det har undgått Centerpartiet att ett stort antal av Sveriges klimatforskare just nu är väldigt aktiva i debatten och säger: Äntligen har vi ett förslag om att införa en flygskatt i Sverige, som tillsammans med andra klimatskatter skulle kunna göra skillnad.

Jag delar Rickard Nordins oro när det gäller att utsläppen i transportsektorn just nu ökar. Just därför är det desto viktigare att ta politiskt ansvar och diskutera de klimatskatter som klimatforskningen, miljörelsen och väljarna efterfrågar. Jag hoppas innerligt att Centerpartiet kommer att tänka om. För vad är talet om grön skatteväxling värt om man inte är beredd att höja klimatskatterna, Rickard Nordin?

Anf. 31 RICKARD NORDIN (C) replik:

Fru talman! Grön skatteväxling handlar om att man också ska sänka skatterna på de saker som man vill ha mer av. Det har inte Miljöpartiet och regeringen klarat av. Det är väldigt tydligt i den budget som läggs fram. Där handlar det bara om att dra in mer skattepengar. Det är det som flygskatten handlar om. Hade det varit en skatt för att faktiskt minska utsläppen hade den utformats annorlunda. Det har varit väldigt tydligt även i utredningens förslag.

Man kan titta på de möjligheter till utsläppsminskningar som det pratas om. Det skulle vara ungefär samma sak som att människor skulle sluta röka om vi tog bort nyårsfyrverkerierna. Det är den nivå av utsläppsminskningar som vi pratar om. Det är inte i närheten av vad som skulle behövas. Det är inte i närheten av hur utsläppen har ökat under Miljöpartiets tid i regeringen, bara det senaste året.

Problemet blir att saker och ting haltar. Jämför med solskatten! Jag lovar att du kan hitta mycket större stöd för att ta bort den. Ändå har man infört den. Man har infört en skatt som folk inte vill ha och som EU inte säger att vi behöver. Det gör också skillnad i verkligheten. Vi har fått en mycket mindre utbyggnad av solenergi.

Återigen blir det ett problem. Det blir ett problem när det bara är prat. Nu pratar vi om potentiella skatter som ska införas. Varför har vi inte ett bonus–malus-förslag på plats? Varför har vi inte en reduktionsplikt på plats? Det har gått två år av regeringstiden. Det här var saker som Miljöpartiet i valrörelsen lovade skulle införas den 1 januari 2017, hörde jag från tidigare språkrör. Vi har inte det på plats. Det är det som är problemet. Man levererar inte när man väl sitter vid makten. Man levererar fina ord. Man pratar gärna om skattehöjningar, men man levererar inte minskade utsläpp. Utsläppen ökar. Det är det som spelar roll, inte vilka skatter eller annat man inför. Det spelar roll att vi har en riktig klimatpolitik, och där levererar inte Miljöpartiet.

(Applåder)

Anf. 32 BIRGER LAHTI (V):

Fru talman! I det här ärendet behandlas regeringens budgetproposition i de delar som gäller utgiftsområde 21 Energi.

Vänsterpartiet är överens med regeringen om den budget som presenteras – vi stöder den. I många avseenden är vi till och med stolta över regeringens budget. Men skillnaderna kommer att framgå innan mitt framträdande är över – det är helt klart. Här kan jag ändå passa på att yrka bifall till propositionen och avslag på motionerna vad avser anslagen för utgiftsområde 21 Energi.

Fru talman! Av budgetpropositionen för 2017 framgår att det övergripande målet för energipolitiken är att på kort och på lång sikt trygga tillgången på el och annan energi på villkor som är konkurrenskraftiga jämfört med omvärlden. Energipolitiken ska skapa villkor för en effektiv och hållbar energianvändning och en kostnadseffektiv svensk energiförsörjning med låg inverkan på hälsa, miljö och klimat samt underlätta omställningen till ett ekologiskt uthålligt samhälle. Härigenom främjas en god ekonomisk och social utveckling i hela Sverige. Visst låter det fint!

Som de flesta säkert vet finns det en energiöverenskommelse som regeringen tillsammans med Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna har tecknat. I den överenskommelsen finns det mycket som Vänsterpartiet kan ställa sig bakom. Hit kan jag räkna fortsatta satsningar på stimulans för utbyggnad av de förnybara energikällorna, målet om 100 procent förnybar energi till 2040 och att mål för energieffektiviseringar kommer att fastställas. Det finns många bra saker som gör att bland annat industrin inte behöver tvivla på att vi har en tillförlitlig elförsörjning i landet.

I vårt särskilda yttrande finns det några saker som jag vill lyfta fram. Vänsterpartiet tycker att några saker i energiuppbyggnaden riskerar att driva

utvecklingen gällande energi åt fel håll. Att inte alls ha en politisk ståndpunkt gällande kärnkraften är en sådan sak, och detta riskerar att hämma utvecklingen av förnybara energikällor. Att helt låta marknaden avgöra om vi ska ha kvar kärnkraften i decennier eller inte, till och med med den teknik som används i dag och som är farlig och osäker och kan innebära fortsatt exploatering av den ändliga resursen uran, är för oss i Vänsterpartiet helt ofattbart.

Jag kan inte, hur jag än försöker att vara snäll mot er som har tecknat denna överenskommelse, hitta en sund syn i att det endast ska vara marknaden som avgör om vi ska ha kvar kärnkraften i landet eller inte. Politiken avgör hur bostäder ska se ut utvändigt i vårt samhälle, vilka färger som går an och vilka kemikalier den färg som vi målar med får innehålla. Fram till 2009 fanns det till och med EU-regler som angav hur böjd en gurka får vara.

Listan kan göras hur lång som helst. Det finns säkert saker som politiken inte borde lägga sig i, men dit hör knappast kärnkraft. Vi talar faktiskt om den farligaste energiproduktionen om en olycka skulle hända. Där tycker partierna som tecknade energiöverenskommelsen att politiken inte ska lägga sig i om vi ska ha kärnkraften kvar eller inte. Snacka om prioriteringar!

Fru talman! Utöver detta anser Vänsterpartiet, vilket jag instämmer i, att det är problematiskt att slopa den kärnkraftsrelaterade skatten på termisk effekt och att finansiera detta genom att låta hushållen få högre energiskatt. Här skulle det kanske ha funnits andra incitament för att försäkra en kontrollerad avveckling eller ett bevarande så att industrin och samhället inte skulle ha känt osäkerhet. Vattenfall är ju den största ägaren av de kvarvarande reaktorerna.

Fru talman! Vi ska under samma betänkande besluta om Svenska kraftnäts ekonomiska mål, och jag yrkar härmed bifall till Vänsterpartiets reservation 3 i beslutspunkt 3.

Motionsyrkandet går ut på att avkastningskravet på affärsverket bör ses över i syfte att sänka detsamma så att det blir lättare för Svenska kraftnät att investera i framtidens nät och stärka överföringskapaciteten inom nationen och även i överföringsledningar till grannländerna.

Som jag sa när det gäller kärnkraften finns det säkert många saker där man tycker att omvärlden inte har haft den bästa lösningen. Jag kan till exempel nämna Tyskland. Det kanske inte hade varit det bästa scenariot för oss heller att stressa ut en viktig energikälla.

Men att politiken inte alls skulle ha någon åsikt om Rosatom eller någon annan som vill bygga en reaktor, det har Vänsterpartiet svårt med.

Anf. 33 LISE NORDIN (MP) replik:

Fru talman! Jag vill börja med att tacka Vänsterpartiet och Birger Lahti för ett gott arbete med den budget som vi nu diskuterar.

Jag vill fortsätta med att säga att det finns ett anslag som jag är väldigt stolt över att det försvinner i den här budgeten, och det är anslaget till ersättning för avveckling av kärnkraft, alltså till Barsebäcks två reaktorer som stängde 1999 respektive 2005.

Ända fram till nu har det i budgeten, varje år, betalats ut flera hundra miljoner kronor i ersättning för stängningen av Barsebäck i så kallat skadestånd. När Barsebäck stängdes i Sverige var det med ett politiskt beslut,

ett stoppdatum för kärnkraftsreaktorerna. Att stänga kärnkraft på det sättet innebär att staten blir skyldig att betala skadestånd.

Jag och Miljöpartiet tycker inte att det är rimligt att skattebetalarna är med och betalar för nedstängningen av kärnkraft.

Det som händer nu är att fyra av tio reaktorer stängs ned efter beslut från kärnkraftsägarna. Detta innebär alltså att skattebetalarna inte behöver betala något skadestånd.

Efter att Vänsterpartiet ganska nyligen på sin kongress vacklade kring kärnkraften tycker jag ändå att man landade bra, och jag tror att våra två partier har den gemensamma synen att kärnkraften ska avvecklas så snart det är möjligt. Miljöpartiet landar i att det är möjligt till 2030, Vänsterpartiet till 2040, och vi har en energiöverenskommelse mellan fem partier om att vi ska ha 100 procent förnybar elproduktion 2040.

Konkret växer ändå frågan: Hur vill Vänsterpartiet stänga ned kärnkraften? Om man är kritisk till formuleringen i energiöverenskommelsen om att inte införa ett stoppdatum, är Vänsterpartiets svar då att man vill återinföra en så kallad avvecklingslag där politiken beslutar att stänga reaktorer och som alltså innebär att skattebetalarna får betala skadestånd? Är det så Vänsterpartiet vill stänga ned kärnkraft?

Anf. 34 BIRGER LAHTI (V) replik:

Fru talman! Tack, Lise Nordin, för frågan och dina analyser! Jag håller med om att det är bra att den utgiftsposten inte finns kvar. Jag vet att man har betalat, tror jag, 600–700 miljoner allt som allt för avvecklingen av Barsebäck.

Inte heller jag tycker att det är rätt väg att gå. Men som jag nämnde i mitt anförande är det Vattenfall som är den största ägaren till de kvarvarande reaktorerna. Det hade funnits andra sätt att reagera på ett bolag som staten äger.

Jag har en motfråga. Jag håller med om att vi säkert har en likadan syn i mycket när det gäller kärnkraften. Men så här står det i Miljöpartiets valplattform: ”Kärnkraft bygger på ytterst miljöstörande brytning av uran, en ändlig naturresurs, och leder till att radioaktivt avfall överlämnas till kommande generationer att hantera. Kärnkraften innebär också stora risker vid såväl uranbrytning som drift av reaktorerna och transporter av bränsle och avfall.”

Jag ställde en fråga till Moderaterna: Hur skulle det kännas om det om 20 år kommer ett företag som heter Rosatom eller någonting som vill bygga en reaktor med den teknik som man använder i dag, för 70–80 öre, och som innebär uranbrytning?

Er uppgörelse bygger ju på att politiken inte ska stoppa detta om det inte finns några subventioner för det. Tycker Lise Nordin att det passar in i Miljöpartiets politik?

Anf. 35 LISE NORDIN (MP) replik:

Fru talman! Miljöpartiet har under en lång tid drivit målet om 100 procent förnybar energi och nu fått ett mål som fem partier står bakom om 100 procent förnybar elproduktion till 2040.

Detta betyder att det inte byggs någon ny kärnkraft. Vi ser ju på de marknadsmissiga förutsättningarna att ny kärnkraft är en icke-fråga. Den centrala diskussion som vi nu för handlar om hur vi ska säkerställa den

elproduktion vi behöver när den befintliga kärnkraften blir gammal och fasas ut.

I och med att Sverige har byggt ut förnybar energi under lång tid klarar vi nu att fyra av tio reaktorer stänger ned. Som miljöpartist känner jag mig väldigt stolt över att vi nu säkerställer att fyra reaktorer kan stänga ned under den tid som vi diskuterar, alltså fram till 2020, och att förnybar energi och energieffektivisering täcker upp.

Jag skulle säga att den situation vi har med omställningar som pågår snabbare än någonsin visar att det var rätt väg att inte börja argumentera för eller förorda en avvecklingslag. Jag är väldigt glad över att skattebetalarna inte har något skadeståndsansvar när kärnkraften nu stänger ned.

Förstår jag det rätt att Birger Lahti och Vänsterpartiet inte vill ha en ny avvecklingslag och inte vill införa ett förbud mot kärnkraft? I så fall tror jag att vi egentligen vill precis samma sak: Vi säkerställer att kärnkraften steg för steg fasas ut tills vi har nått ett helt förnybart energisystem och att vägen dit är att ta fram alternativ och se till att det förnybara byggs ut.

Där är vi fem partier som är överens om en storsatsning motsvarande 18 terawattimmar i elcertifikatssystemet till 2030 och ett nytt mål för energieffektivisering. Vi ser även till att kärnkraften inte får ges några subventioner, direkt eller indirekt.

Det innebär att vi också är överens om att riksdagen ställer sig bakom att höja skadeståndsansvaret för kärnkraften, som i dag är ungefär 3 miljarder kronor och nu beräknas höjas till 12 miljarder kronor.

Med den politiken tar vi steg för steg mot 100 procent förnybart, och jag tycker att det är en väldigt god väg. Vill Vänsterpartiet något annat än den vägen mot 100 procent förnybart?

Anf. 36 BIRGER LAHTI (V) replik:

Fru talman! Det är mycket som vi är överens om, bland annat att vi ska ha 100 procent förnybart till 2040. Som jag nämnde i mitt anförande tycker jag att det är bra. Men Lise Nordin svarar inte på min fråga: Hur skulle det kännas om det kom något företag, till exempel Rosatom, om 20 år och sa att vi bygger en ny reaktor år er?

Den frågan svarade Lise Nordin inte på. Ni säger att ni motsätter er byggandet av nya reaktorer i Sverige. Men det gör ni inte. Ni släpper till. Om marknaden kan bygga en ny reaktor får den göra det. Det är vad ni gör i er energiuppgörelse. Det kommer Lise Nordin inte ifrån.

Jag tycker att det är bra att certifikatssystemet ska förlängas. Men om något händer med en stor vindkraftspark, en vinge trillar av och tar kål på några personer och det blir nya krav på instängsling, kommer allt i en helt ny dager. Då kan det komma en snubbe från Ryssland, från Rosatom, som säger att de bygger för 70–80 öre. Det kan vara på vippen. Enligt er uppgörelse är det okej; politiken ska inte lägga sig i om det ska vara kärnkraft.

Vi i Vänsterpartiet är definitivt för att det ska vara en balanserad avveckling. Därför sa jag att Vattenfall ska äga de reaktorer som finns kvar. Det är den största ägaren. Det går att göra på andra sätt, men vi vill definitivt ha förbud mot nya reaktorer. Det är en helt annan sak att börja pröjsa för dem än att använda en politisk väg för att avveckla dem. Ni öppnar för nya reaktorer om det vill sig väl – för dem som vill bygga, så att säga.

Prot. 2016/17:40
6 december

Energi

Anf. 37 SOFIA FÖLSTER (M) replik:

Fru talman! Vänsterpartiet säger att det inte finns någon tydlig politisk ståndpunkt i överenskommelsen om kärnkraft. Jag håller inte med om det, utan jag tycker att det är tydligt. Det finns inget stoppdatum för kärnkraften. Effektskatten för kärnkraften tas bort, och vi gör det möjligt för nya reaktorer om det skulle finnas en efterfrågan.

Vänsterpartiet undrar vad som skulle hända om marknaden får tycka till. Men vilka är egentligen marknaden? Marknaden är konsumenterna. Det som konsumenterna efterfrågar just nu är klimatsmarta, hållbara lösningar, och det är förmodligen den utvecklingen vi kommer att se.

En fråga som vi var inne på i vårt tidigare replikskifte, som jag upplever att jag inte fick svar på och som jag tar tillfället i akt att ställa igen, gäller Vänsterpartiets tidsplan. I vårt tidigare replikskifte sa Vänsterpartiet att ni vill stänga kärnkraften så snabbt som möjligt. I anförandet säger ni sedan att ni inte vill hasta ut kärnkraften på samma sätt som i Tyskland.

Jag vill ha ett klart svar: När vill Vänsterpartiet stänga kärnkraften?

Anf. 38 BIRGER LAHTI (V) replik:

Fru talman! Tack för frågan! Det är bra att Sofia Fölster kommer ihåg att jag inte har svarat på någonting. Du svarade inte på en enda fråga. Jag hade bara en enda fråga, men du svarade inte. Jag ska återkomma till frågan.

Mitt parti beslutade på sin kongress att kärnkraften ska avvecklas så snabbt som möjligt. Så snabbt som möjligt innebär för mig som värnar om industrin så snabbt som vi kan bygga för det förnybara, fasa ut och inte störa industrin på ett sätt som gör att den känner osäkerhet. Det är för mig så snabbt som möjligt.

Det som skiljer oss från er som är med i uppgörelsen är att vi inte vill öppna för marknaden. Sofia Fölster sa att marknaden är konsumenterna. Ja, så är det. Men att politiken inte alls ska ha en åsikt om kärnkraftsutbyggnad, eller en ny reaktor med gammal teknik, har vi svårt för.

Jag nämnde i mitt anförande att det finns regler för hur en husfasad ska se ut och vilka färger som får användas. Jag får inte måla fasaden i vilken färg jag vill. Där lägger sig politiken i. Det finns regler som styr att vi inte kan bete oss hur som helst. Men i fråga om regler för en ny reaktor, som vid en olycka utgör den farligaste teknik som finns, tycker ni att politiken inte ska lägga sig i. Sofia Fölster får en chans till. Hur ställer du dig till att det kommer ett företag som heter Rosatom, som vill bygga en ny reaktor i Sverige med den teknik som finns i dag, det vill säga gammal teknik, och att uranbrytningen fortsätter? Du får en chans till.

Anf. 39 SOFIA FÖLSTER (M) replik:

Fru talman! Generellt tycker jag att politiken bestämmer för mycket. Jag skulle också ha stora synpunkter om politiken börjar lägga sig i vilken färg på husfasaden man ska ha och i vilken färg man får måla sitt hus. Det skulle jag också ha stora synpunkter på. Generellt sett tycker jag att det är bra när politiken bestämmer mindre.

Birger Lahti svarade på min fråga att det ska ske så snabbt som möjligt. För honom kan det tolkas som när man hinner bygga ett alternativ. Men om vi ska tolka ert stämmobeslut som att så snabbt som möjligt avveckla

kärnkraften måste jag säga att det är möjligt att stänga kärnkraften i morgon. Låt oss tolka ert stämmobeslut och vad många andra företrädare har sagt. De har aktivt argumenterat för att stänga kärnkraften direkt. Då blir det stora problem med svensk energiproduktion. Då försvinner nästan 40 procent av energiförsörjningen över en natt. Industrin går på knäna, hushållen får inte den energi de behöver och det blir stora risker för ett beroende av fossila bränslen, rysk gas eller annat som är mycket värre.

Ni måste vara ännu tydligare. Det räcker inte att säga att det måste vänta tills det finns andra alternativ. Ni efterfrågar ett tydligt stoppdatum för kärnkraften. Det var Birger Lahtis huvudkritik i hans anförande. Jag vill ha ett tydligt svar. När är ert stoppdatum för kärnkraften?

Anf. 40 BIRGER LAHTI (V) replik:

Fru talman! Jag ska göra Sofia Fölster besviken i fråga om en sak. Det finns regler som säger vilken färg jag får använda. Jag får inte måla fasaden gredelin. Reglerna finns redan i dag. Så är det. Politiken lägger sig i mycket.

Vänsterpartiet har svårt för att politiken inte skulle lägga sig i om det ska finnas kärnreaktorer i landet. Sedan kan Sofia Fölster ha svårt för att politiken ska bestämma vilken färg det ska vara på fasaden.

Jag sa att kärnkraften ska avvecklas så snabbt som möjligt. Det kan ske så snabbt som möjligt om den fajas ut så att det inte stör industrin. Vänsterpartiet vill inte heller att Sverige ska hamna i den situationen att industrin inte kan lita på att det finns en elförsörjning.

Det är mitt svar, det vill säga så snabbt som möjligt när det finns något annat på plats. Det Vänsterpartiet inte kan acceptera är att politiken inte skulle ha något att säga till om ifall det skulle finnas ett nytt reaktorbygge på gång av till exempel Rosatom. De skulle få göra servicen av reaktorn.

Sofia Fölster har fortfarande inte svarat. Du har haft fyra chanser. Hur skulle det kännas om ett företag som Rosatom kommer och bygger en reaktor? Nu får du inte den chansen.

Anf. 41 MARIA WEIMER (L):

Herr talman! Energipolitiken tillhör hörnstenarna i ett fungerande samhälle. En trygg energiförsörjning är en förutsättning för vårt välstånd.

Liberalerna har tre övergripande mål för vår energipolitik. Det är klimatet, försörjningstryggheten och energisäkerheten. Målet för svensk energipolitik och framför allt på europeisk och global nivå måste vara 100 procent koldioxidfritt. Det är enligt vårt sätt att se på det ett mycket mer relevant mål och betydligt mer brådskande att uppfylla än regeringens vision om 100 procent förnybart.

Vi ser förnybar energi som ett viktigt medel för att uppnå billig och miljövänlig elproduktion, men inte som ett mål i sig. Målet bör i stället vara att värna om det näst intill 100 procent fossilfria elsystem som Sverige fortfarande har.

Liberalerna anser att det finns betydligt större klimatvinster att göra genom att vidta åtgärder inom de sektorer som har höga klimatutsläpp, till skillnad från elsektorn. Jag tänker på transportsektorn, processindustrin och jordbruket.

Hösten har präglats av en kris för klimatfrågan. Alarmerande besked har kommit från Arktis om hur mycket snabbare isen smälter än vad vi

hade trott och hur mycket högre medeltemperaturen har varit det här året än vad vi hade trott. Klimathotet kan inte vänta på en 100 procent förnybar värld. Alla utsläppsfria energislag behövs för att klara utmaningen.

Fru talman! Liberalerna står inte bakom energiöverenskommelsen. Vi anser att överenskommelsen innebär stora subventioner till väderberoende elproduktion som medför betydande samhällsekonomiska kostnader utan att tillföra någon klimatnytta. Stimulanser på utbudssidan föreslås samtidigt som det införs ett mål om att kraftigt minska energitillförseln. De samlade samhällsekonomiska konsekvenserna av förslagen kan bli betydande.

Liberalerna var också det första partiet att driva frågan om avskaffad effektskatt på kärnkraften. Vi välkomnar därför att effektskatten nu fasas ut.

Att fastighetsskatten på vattenkraft sänks är också bra. Vi tror att effektiviseringar och nya investeringar behövs för det som är kronjuvelen i vår svenska energimix. Samtidigt uppstår den märkliga situationen att staten genom slopad effektskatt ska underlätta för en renovering av kärnkraften samtidigt som man med kraftfulla subventioner ska låta ny vindkraft konkurrera ut kärnkraften.

Liberalerna är också tveksamma till den nyssnämnda energiöverenskommelsen eftersom den innehåller skrivningar om kärnkraftens framtid som är så pass svårtolkade att inte ens de som står bakom överenskommelsen är överens om innebörden.

Fru talman! Jag deltog den senaste veckan i ett seminarium där man inledde med att konstatera att Sverige nu går mot 100 procent förnybart och att kärnkraften därmed ska stängas ned. Det är en uppfattning som frodas i delar av energibranschen, ivrigt påhejad av bland annat Miljöpartiet, men knappast den tolkning som moderater eller kristdemokrater skulle göra av samma överenskommelse. När parterna är oense om själva överenskommelsen skapar det naturligtvis en olycklig osäkerhet om kärnkraftens framtida roll i vårt system.

Fru talman! Det finns stora fördelar med att öka sammankopplingen av elnäten i Norden och Europa. Sammantaget leder det till lägre kostnader och bättre miljöprestanda. Genom export av bland annat klimatsmart el till våra EU-grannar kan vi medverka till klimatomställning samtidigt som vi bidrar till våra grannars energisäkerhet och minskar deras beroende av osäkra energileverantörer.

I tider av ökad konflikt i vårt närområde, där bland annat gasleveranser används som politiskt påtryckningsmedel, behövs det en trygg energiförsörjning på europeisk nivå. Regeringen saknar insikt om hur nära säkerhetspolitiken hänger samman med energipolitiken och vilka de säkerhetspolitiska aspekterna och konsekvenserna av regeringens politik är. Hur påverkar det till exempel Litauen att Sverige i närtid stänger fyra reaktorer, och vilka blir konsekvenserna av våra EU-grannars gasberoende när Sverige nu väljer att öka subventionerna för förnybart? Sverige är inte en ö. Regeringens politik kan få drastiska konsekvenser för våra grannar. Det perspektivet saknar jag i energiöverenskommelsen.

Fru talman! Vi lever i en spännande tid, då det pågår en snabb teknisk utveckling på energiområdet. Det finns en stor potential att fortsätta teknikutveckla förnybara energislag, solenergi och biogas samt att utveckla

nyare teknik som till exempel vågkraft. Tekniska innovationer och produktutveckling liksom utvecklingen av nya tjänster och affärsmodeller är viktiga delar för att skapa ett långsiktigt hållbart energisystem.

Med en ökad andel förnybar energi ökar behovet av lagring och flexibilitet i energisystemet. Liberalerna vill därför se satsningar inom forskning och innovation vad gäller energilagring och batterier. Fler dörrar måste hållas öppna för att säkerställa ett hållbart energisystem i den längre framtiden. Därför tror vi att fjärde generationens kärnkraftsreaktorer har potential att sänka utsläppen av koldioxid samtidigt som avfallet kan bearbetas och användas som bränsle.

För klimatets skull bör förslaget från våra ledande tekniska universitet att bygga en svensk forskningsreaktor genomföras. I samband med behandlingen av forskningspropositionen kommer vi att avsätta medel till en sådan forskningsreaktor.

Fru talman! Avslutningsvis vill jag återkomma till de energipolitiska mål som Liberalerna tror på. Fokus bör vara på klimatet, försörjningstryggheten och energisäkerheten. Så får vi en välfungerande energipolitik som inte stannar vid vår egen navel, vid Sveriges gränser, utan kan se till klimat och energisäkerhet även hos våra grannar.

Anf. 42 ÅSA WESTLUND (S) replik:

Fru talman och Maria Weimer! Liberalerna står nu utanför två blocköverskridande överenskommelser inom centrala delar av svensk politik, nämligen försvaret och energipolitiken. När nu Liberalerna sågar de här överenskommelserna jäms med fotknölarna skulle det vara intressant att höra några reflektioner över hur man ser på möjligheten att över huvud taget bilda regering med någon efter nästa val. Jag antar att det ändå är målet för Liberalerna, men jag har lite svårt att se att man ska kunna samarbeta med partier som står upp för de här överenskommelserna när kritiken är så pass hård som den är från Liberalernas sida.

Som alltid vurmar Liberalerna mycket för kärnkraften. Jag välkomnar att Liberalerna med dig, Maria Weimer, som energipolitisk talesperson trots detta inte säger helt nej till förnybart utan ändå vill se sådana satsningar.

Jag välkomnar också ditt säkerhetspolitiska fokus. Jag tycker att det är ett oerhört viktigt perspektiv att ha med sig även när man talar om energi-frågorna.

Men jag undrar: Varför är ni mindre oroliga för beroende av ryskt uran än av rysk gas? Varför är inte det en fråga som ni funderar på?

Det är ändå så att vissa ägare av kärnkraftverk i Sverige har haft upp till 60 procent ryskt uran i kärnkraftverken. Om Ryssland som en av världens stora exportörer av uran av något skäl skulle vilja använda sig av den påtryckningsmakten skulle det kraftigt förändra förutsättningarna för leveranstrygghet inte bara i Sverige utan också i andra delar av världen.

Varför är Liberalerna mindre oroliga för beroende av ryskt uran än av rysk gas?

Anf. 43 MARIA WEIMER (L) replik:

Fru talman! Jag tänkte börja med den andra frågan. Jag är intresserad av och följer noga frågan om ryskt uran. När jag besökte Ringhals kärnkraftverk förra året diskuterade vi just den frågan. Vi fick reda på att det

finns ett antal bränslestavar i Ringhals kärnkraftverk som innehåller ryskt uran.

Det fanns däremot ingen som helst oro i kraftbolaget för att detta skulle leda till något slags beroende av Ryssland. Marknaden för uran och bränslestavar är sådan att man när som helst kan vända sig till en annan leverantör, så skulle Ryssland försöka spela ut frågan om uranexporten kan man vända sig till Kanada eller något annat land som levererar bränslestavar. Det fanns alltså ingen sådan oro alls hos Ringhals. Andelen ryskt uran i just Ringhals tror jag ligger på några procent av totalen, så det är en väldigt liten andel.

Det finns alltså ingen oro alls för den här frågan i dagsläget, men givetvis är det en fråga man ska följa noga. Vi är kritiska till alla typer av beroende på energiområdet, särskilt av odemokratiska stater, så självklart är det något som vi ska fortsätta följa. Men jag tror att jag kan lugna Åsa Westlund tills vidare.

När det gäller energiöverenskommelsen och försvarsöverenskommelsen har vi drivit den politik som vi gick till val på.

I försvarsfrågan tror jag att det är uppenbart för alla hur bristfällig överenskommelsen var. Det visar sig ju varje dag i rapporter att försvaret är otillräckligt finansierat. Detta är jag väldigt glad att vi står utanför. Vi kommer att få rätt i långa loppet.

Även när det gäller energiöverenskommelsen har vi varit tydliga med att vi inte tror på de subventioner som föreslås. Vi gick in med den politiken från början och höll fast vid den till slutet av förhandlingarna – till skillnad från några vänner i Alliansen som kompromissade väl mycket, enligt min mening, och gick med på en politik som egentligen inte alls rimmar med partiets syn på energipolitiken.

Anf. 44 ÅSA WESTLUND (S) replik:

Fru talman! Tack för svaret, Maria Weimer! I dagsläget tror jag absolut att det går lätt att hitta andra leverantörer av uran. Men frågan är vad som händer om en stor exportör som Ryssland och kanske något annat land – de viktigaste länderna för kommersiell uranbrytning är Australien, Kazakstan, Kanada, Ryssland, Niger och Namibia – stänger ned sin produktion eller i alla fall sin export av uran. Det är klart att det kommer att påverka hela världsmarknaden, driva upp priserna och även påverka utbudet. Även om den situationen inte finns i dag är det någonting som man måste ha med sig i det långa loppet. Här talar vi om långa perspektiv, och vi måste ha beredskap för många saker – däribland att Ryssland vill använda även sitt uran till olika typer av politiska påtryckningar.

Det finns såklart andra aspekter på kärnkraften som också har med säkerheten att göra. Jag kan känna viss oro för att vi är beroende av produktion på ett litet fåtal platser i landet som står för en väldigt stor del av vår produktion. Ur ett rent säkerhetsperspektiv tycker jag att det känns rätt bra att vi börjar få en mer decentraliserad och utspridd energiproduktion än vi tidigare har haft.

Jag välkomnar lojaliteten med Baltikum som Maria Weimer nämnde i sitt anförande. Det är självklart bra att vi kan exportera el till Baltikum som är fossilfri och klimatsmart. Men det gäller väl även den förnybara energin. Jag har svårt att förstå övertönen av motstånd mot att vi satsar på förnybart i Sverige. Vi kan faktiskt sälja en del av överskottet, de dagar vi har

ett sådant, till Baltikum. Det gör väl inte de länderna mindre oberoende av Ryssland att det är förnybart i ledningen än att det är svensk kärnkraft.

Prot. 2016/17:40
6 december

Energi

Anf. 45 MARIA WEIMER (L) replik:

Fru talman! Jag börjar med den sista frågan. Vi tycker väldigt bra om förnybar energi. Till skillnad från regeringen tycker vi bara att den ska byggas när den behövs och när någon vill betala för den. Vi tror inte att vi i dagsläget behöver den typ av subventioner som energiöverenskommelsen innebär.

Självklart ska vi exportera till Baltikum. Nu tror jag inte att Litauen med den elkabel som finns där nu har störst behov av vår el under varma sommardagar, när solenergin skulle kunna ge ökad export. Det Baltikum har behov av är någonting som ersätter gasen, som var en balanskraft och en reglerkraft. I dagsläget tror jag tyvärr inte att en ökande vindkraftsproduktion i Sverige skulle hjälpa de här länderna undan beroendet av rysk gas. De behöver en annan typ av elimport.

Jag är inte alls motståndare till ett sådant decentraliserat elsystem som Åsa Westlund beskriver. Jag har egentligen inga synpunkter på hur det ser ut så länge det är en fungerande marknad utan subventioner. Blir det så att vi har ett fungerande system som är decentraliserat kan det absolut vara en fördel.

Det första du, Åsa Westlund, nämnde var just uranfrågan. Jag kommer naturligtvis att fortsätta att följa den, och det utgår jag från att regeringspartiet också gör; ni har ju i nuläget ett större ansvar för svensk energisäkerhet. Skulle det ske förändringar på uranmarknaden är det klart att man måste titta på var man tar sina bränslestavar ifrån.

Just nu är jag mer orolig för Litauen och hur de ska klara sin import från Sverige när de fyra reaktorerna stänger de närmaste åren. Detta sker ju på grund av höjningen av effektskatten häromåret, som regeringen ändå får ta ansvar för. Jag tror att de litauiska energipolitiker jag har träffat också känner just den oron: Nu har vi precis byggt en kabel – vad händer med elimporten från Sverige? Det skulle jag vara lite mer orolig för om jag var baltisk politiker.

Anf. 46 PENILLA GUNTHER (KD):

Fru talman! Jag tänkte fokusera på några speciella områden inom det utgiftsområde vi diskuterar: energifrågorna.

Jag vill allra först gå in på den debatt och diskussion som förekommit om den småskaliga vattenkraften. Min kollega från Centern, Rickard Nordin, var inne på det området förut. Vi som värnar landsbygden och inte minst näringslivet på landsbygden är angelägna om att detta ska kunna fungera på ett bra sätt, med varaktiga miljölösningar naturligtvis. Men det får inte heller uppstå otillbörliga kostnader som gör att folk får gå från hus och hem.

Jag är glad över att vi i energiöverenskommelsen har fått en formulering just om att vi inte ska ha en överdriven administration och en alltför stor kostnad. Sedan är frågan hur man formulerar detta från länsstyrelsernas sida. De är ju den tillsynsmyndighet som mer eller mindre har jagat de småskaliga vattenkraftsägarna i ett par år. Det har också redan kommit en hel del domar som har gjort livet ganska bedrövligt för många som har sysslat med detta i generationer.

Vi hoppas från Kristdemokraternas sida att man ska kunna få rättslig och ekonomisk hjälp med detta, om man redan har drabbats av olika domar. Jag har inte träffat någon ägare av småskalig vattenkraft som har varit emot bra miljölösningar. Ingen har sagt att de inte vill medverka till detta. Men om man från länsstyrelsen säger att detta kommer att kosta en halv miljon, varifrån ska pengarna då tas? Det är detta det till stor del har handlat om i de områden där man har varit särskilt intensiv från länsstyrelsens sida.

I och med energiöverenskommelsen, och vad jag förstår också länsstyrelsernas eget uppvaknande, hoppas jag verkligen på varaktiga lösningar som gör att näringslivet på landsbygden får en chans att överleva.

Fru talman! Flera av mina kollegor har talat om forskning på energiområdet. Även vi kristdemokrater har föredragit en energiforskning som täcker alla energiområden. Kärnteknik är helt klart ett område där vi behöver fortsätta forska; det gäller även flera nya förnybara energislag. Så länge vi ändå har kärnkraften kvar måste vi naturligtvis titta på hur den ska utvecklas, även om den så småningom ska avvecklas. Vi måste också fortsätta att ha kompetens hos dem som ska jobba med den – annars riskerar vi att få en arbetskraft som inte kan hantera kärnkraften på ett gott sätt.

När vi talar om säkerhet är det ändå intressant att den första forskningsreaktorn i Sverige låg mitt i centrala Stockholm, under KTH. Så det är klart att säkerheten och tänket kring den har ökat markant sedan dess. Men faktum är att den reaktorn, såvitt jag minns, var i drift till någon gång på 70-talet; det är ändå inte så jättelänge sedan.

Jag ser fram emot att få ta del av den kommande energiforskningspositionen, som ska innehålla alla dessa delar.

Det är också intressant att höra Miljöpartiets representant i denna debatt tala om partiet som den stora värnande kraften i svensk politik för alla typer av skatter på detta område. Jag kan inte för mitt liv begripa hur man kan tycka att flygskatt, kilometerskatt och vad det nu kan vara är lösningen på miljö- och energiproblemen – ökad skatt i stället för att åtgärda källan till problemen.

För mig som kristdemokrat handlar det mer om att se till att få fram till exempel mer biogas. Vad är det som gör att många kommuner i Sverige fortfarande inte har källsortering av sitt avfall, så att vi får fram organiskt avfall som kan omvandlas till biogas? Vad är det som gör att man år efter år får dispens för en dålig hantering av sitt avfall? Stockholms stad är ett lysande exempel på dålig avfallshantering när det gäller möjligheterna att ta till vara allt matavfall på ett smart sätt så att vi får fram mer biogas.

Nu sitter Miljöpartiet och Socialdemokraterna i regeringsställning. Se då till att dessa kommuner helt enkelt får tummen ur och gör något åt detta, för det är skandal! Jag minns när den första *Miljöhandboken* kom, som såldes i flera hundra tusen exemplar; jag kommer inte ihåg vad författarna hette. Där gick man verkligen in för att få folk att källsortera, och det är alltså nästan 30 år sedan.

Hur kommer det sig då att man inte verkar för att biogas och andra biodrivmedel får ordentlig fart här i Sverige? I andra motioner har vi kristdemokrater skrivit om att tullarna på biomassa inom EU måste tas bort för att vi ska kunna omvandla inte minst svensk skog till biodrivmedel.

Det finns väldigt mycket i detta som jag ser att vi som nation kan göra med de naturtillgångar vi har för att stärka den kommande energiförsörjningen totalt sett. Jag är väldigt glad över att Kristdemokraterna är en del av den energiöverenskommelse som slöts i juni och även över att kunna se fram emot ett betänkande från Energikommissionen, som jag tycker borgar för en långsiktig elförsörjning.

Anf. 47 ÅSA WESTLUND (S):

Fru talman! Jag vill börja med att yrka bifall till förslaget i betänkandet och avslag på samtliga reservationer.

Det pågår, som många har varit inne på, en stor omställning i världen när det gäller energianvändningen och energiproduktionen, och tur är det. De senaste skräsiffrorna från Arktis är mycket oroande: 20 grader varmare än normalt för årstiden.

Förhoppningsvis är det en tillfällighet att det blivit så pass mycket varmare än normalt, men tyvärr är trenden för det globala klimatet mycket tydlig. Det är mycket bråttom att minska världens klimatutsläpp. Kanske var det också den insikten som gjorde att det gick fortare och smidigare än förväntat att enas om Parisavtalet och också att ratificera det världen över.

Alternativen till fossil energi blir allt billigare. Priset för produktion av förnybar energi går ned; det märks inte minst på solsidan. På bara fem till sex år har det blivit 80 procent billigare att producera solel, och utvecklingen fortsätter.

Energimyndigheten tror att sol kan stå för 5–10 procent av svensk elanvändning år 2040. I mitt eget bostadsområde görs det reklam för att installera solpaket på taken, och detta är en utveckling vi välkomnar och på flera sätt har drivit på sedan Socialdemokraterna och Miljöpartiet tillträdde makten. Regeringen har gjort det enklare och billigare än någonsin att investera i solel.

Sverige har över huvud taget kommit långt i den utveckling vi nu ser över hela världen. Det beror förstås på många olika saker. Det beror på våra fantastiska naturtillgångar, vattnet och skogen, och på duktiga tekniker och entreprenörer – liksom på framsynta politiker. Vi har högst andel förnybar energiproduktion i EU. Samtidigt har vi störst andel förnybar energi i våra fordon, även om den förstås är alldeles för låg. Vi är inte heller nöjda, utan regeringens mål är att Sverige ska bli ett av världens första fossilfria välfärdsländer.

Efter 30 år av politisk oenighet kring energipolitiken har vi sedan i juni en bred, blocköverskridande energiuppgörelse som 75 procent av ledamöterna i Sveriges riksdag står bakom. Det är i sig värdefullt, och jag vill verkligen tacka alla inblandade och alla som hjälpt till för att få överenskommelsen på plats. Det är en oerhörd styrka för vårt land att vi lyckas samla ett så stort demokratiskt stöd för att skapa långsiktiga spelregler för en sektor som är så central för allt i vårt samhälle, nämligen energisektorn.

Med den här överenskommelsen, där vi är överens om mål och åtgärder, ska alla kunna känna sig trygga med att vi alltid kommer att ha tillgång till el när vi behöver den – och på ett hållbart och konkurrenskraftigt sätt. Målet i överenskommelsen är ett 100 procent förnybart elsystem till 2040. Överenskommelsen innebär också att vi är överens om en stor del av åtgärderna som behövs för att nå dit.

Elcertifikatssystemet ska förlängas och utökas med 18 terawattimmar till 2030. 18 terawattimmar motsvarar all den el som används för uppvärmning i alla Sveriges småhus och flerbostadshus på ett helt år. Redan före överenskommelsen hade regeringen dessutom fått igenom en ambitionshöjning i elcertifikatssystemet på 5 terawattimmar till 2020.

Överenskommelsen innehåller också många andra viktiga delar, och jag vill särskilt nämna några av dem.

I och med överenskommelsen har vi förbundit oss att inte stänga några kärnkraftverk med politiska beslut. Samtidigt är vi överens om att kärnkraften ska bära sina egna kostnader och alltså inte subventioneras på något sätt.

Vi ska införa moderna miljökrav för vattenkraften, där provningssystemet ska utformas på ett sätt som inte blir onödigt administrativt och ekonomiskt betungande.

Vi förband oss också att komma överens om ett energieffektiviseringsmål. Det har vi fem partier som står bakom överenskommelsen redan gjort. Sverige ska år 2030 ha 50 procent effektivare energianvändning jämfört med 2005.

Både skatten på termisk effekt och fastighetsskatten på vattenkraft sänks. Det gör att vi nu kommer att kunna få en tryggad övergång till 100 procent förnybart.

Precis som det står i energiöverenskommelsen har energiforskningen en avgörande roll i att se till att nya innovativa tekniska lösningar ska komma fram för alla förnybara kraftslag. Därför är jag glad att regeringen i den budget som vi nu diskuterar höjer anslagen till energiforskning.

Jag är också glad över att regeringen lyfter fram jämställdhetsfrågorna även på energiområdet. Det behövs. En bransch som är så kunskapsintensiv har inte råd att gå miste om medarbetare för att det finns strukturer som gynnar män framför kvinnor.

Flera partier i opposition vill se olika former av stöd till laddinfrastruktur. Regeringen ser gärna också ett sådant stöd – men inom ramen för den mycket stora ambitionshöjning som regeringen gjort för att främja klimatinvesteringar, Klimatklivet. Fram till i september i år har det resulterat i stöd till 4 740 nya laddstolpar runt om i landet.

Avslutningsvis noterar jag att alla partier som inte står bakom regeringens budget vill skära ned på utgiftsområdet, förutom Centerpartiet. Anledningen till att Centerpartiet får ihop till en större budget på detta utgiftsområde är att de har lagt sin satsning på laddinfrastruktur här, medan regeringen – liksom alla andra partier – finansierar liknande saker under andra utgiftsområden.

Fru talman! Energipolitiken är en viktig del i byggandet av ett hållbart samhälle. Jobben och välfärden i Sverige är beroende av att det finns en god och tillförlitlig tillgång till el som produceras hållbart till konkurrenskraftiga priser. Sverige ska vara en aktiv del i den energiomvandling vi nu ser i världen. Det är viktigt för såväl svensk konkurrenskraft som klimatet. Regeringens budgetförslag för 2017, tillsammans med energiöverenskommelsen, ger oss bra förutsättningar för detta.

(Applåder)

Anf. 48 MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD) replik:
Fru talman! Jag tänkte fråga ledamot Åsa Westlund om någonting som rör den svenska elexporten.

Elexporten har tilltagit sedan elcertifikatssystemet infördes och byggde upp en överkapacitet på den svenska kraftmarknaden som inte har efterfrågats av marknaden. Sverigedemokraterna har absolut inget emot elexport, baserat på en affärsmässig grund, eller handel med våra grannländer – tvärtom. Det kan även, som har sagts här tidigare, finnas andra dimensioner än just en affärsmässig grund. Det kan bland annat finnas en säkerhetspolitisk kontext, exempelvis genom Nordbaltkabeln. Den utgör ett av få undantag men är absolut sådant man kan ha i beaktande.

Ser man till den nytillkomna produktion som har byggts upp främst i Sverige och som är landbaserad vindkraft ligger det, som andra debattörer här i dag lyfter fram, kanske någonstans kring 50 öre med bättre vindlägen. Man kan ha det som utgångspunkt för att titta på vad vi får betalt för den el vi exporterar, och vi kan titta på den senaste femårsperioden. År 2011 exporterade vi ungefär 7 terawattimmar och fick i runda slängar 37,6 öre för den el vi exporterade. Denna export har successivt ökat; vi har gått från 7 terawattimmar årligen upp till 22 terawattimmar, som vi hade förra året – samtidigt som det vi får för elen har minskat från 37 öre ned till 18 öre.

Detta gör att vår kostnad för investeringen i en produktionsanläggning är 50 öre, och sedan säljer vi elen för 18 öre. Bara under de senaste fem åren har Sverige alltså riktat subventioner till dansk, tysk och finsk industri om nästan 20 miljarder kronor. Det har de svenska elkonsumenterna fått trycka in i och med att de är med och betalar elcertifikatssystemet.

För oss blir det därför väldigt verklighetsfrånvänt när man i energiöverenskommelsen landar i att man ska skala upp verksamheten ytterligare genom att putta in 18 terawattimmar till. Frågan man kan ställa sig är: På vilket sätt kommer vi att stärka den svenska konkurrenskraften genom att subventionera industrin i våra grannländer?

Anf. 49 ÅSA WESTLUND (S) replik:

Fru talman! Jag tackar Mattias Bäckström Johansson för frågan.

Jag tycker att det är viktigt att vi har en överkapacitet i Sverige och att vi är nettoexportörer av el. Inte minst med tanke på det säkerhetsläge vi har tycker jag att det känns bra att vi har den möjligheten; jag tror att det ger stor trygghet både för industrin och för konsumenterna i vårt land att vi har den typen av energisystem. Jag är också glad att vi kan exportera elen de dagar vi har ett överskott.

Mattias Bäckström Johansson är ganska skeptisk till kablar till andra länder och vill gärna ha ett så självförsörjande system som möjligt, där vi i stor utsträckning är avstängda från omvärlden. Det skulle ju minska möjligheten att över huvud taget sälja överskott på energi, vilket i sig skulle leda till stora kostnader för konsumenterna. Om vi hade ett mer tilltäppt nationellt system skulle vi nämligen vara tvungna att ha en betydligt större överproduktion nationellt för att kunna garantera att vi har el i kontakterna hela tiden.

Min fråga till Mattias Bäckström Johansson är därför: Hur hade du tänkt finansiera den överproduktion vi måste ha om vi inte ska ha kablar till våra grannländer och möjliggöra export de dagar vi har för mycket el?

Anf. 50 MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD) replik:

Fru talman! Långsiktigt måste det alltid finnas en korrelation mellan priset på elen och kostnaden för den. Den differens som finns däremellan är någonting svenska elkonsumenterna i dag, via elcertifikatssystemet, får vara med och betala. Sedan slumpar vi bort elen billigt till våra grannländer. Danmark, Tyskland och Finland får då ta del av billig svensk el som svenska elkonsumenterna har fått betala för. Det är i runda slängar 20 miljarder kronor i riktade subventioner bara under de senaste fem åren.

Nu landar man i att vi ska skala upp detta ännu mer och skicka subventioner till våra grannländer, där svenska elkonsumenterna återigen ska få vara med och betala skillnaden mellan pris och kostnad. Det finns ju inget över huvud taget där det är någon annan som ska betala. Det är ett rent faktum att det finns en viss kostnad för att bygga en anläggning som producerar el och att det finns ett pris som man tar betalt för elen. Bara för att man tycker att vi ska ha en överproduktion, så att vi kan hålla ett lågt pris, innebär inte detta att det inte är någon som betalar mellanskillnaden. Någon får betala mellanskillnaden, och det är de svenska elkonsumenterna som drabbas av detta. Det är de som får ta konsekvenserna av de subventionssystem som man politiskt har infört och av att man bedriver en mindre genomtänkt energipolitik.

Denna politik hotar på sikt Sveriges konkurrenskraft genom att vi skickar subventioner till andra länder i form av billig svensk el, och det är de svenska elkonsumenterna som får ta smällen. Jag har svårt att se att detta skulle bidra till något annat.

Sverigedemokraterna är inte emot att vi handlar med andra länder eller att vi bygger elkablar dit det finns goda förutsättningar, så att båda sidor kan vinna på det. Men jag har väldigt svårt att se att det skulle stärka svensk konkurrenskraft eller hjälpa svenska elkunder om vi bygger ut överföringskapaciteten ytterligare för att kunna exportera ännu mer el billigt och slumpa bort den till ett pris som inte motsvarar kostnaden.

Anf. 51 ÅSA WESTLUND (S) replik:

Herr talman! Jag tackar åter Mattias Bäckström Johansson för möjligheten att försöka att förklara detta för lyssnare som inte följer med dagligen i de här svängarna – det är knappt att man hänger med själv.

Om vi vill ha tillförlitlig el i kontakten vilken dag som helst måste vi, normalt sett, ha någon form av överproduktion. Vissa dagar kommer vi att ha lite mindre, andra dagar kommer vi att ha mer, men totalen bör ligga på ett litet nettoöverskott för att vi ska kunna vara säkra på att vi har en god elförsörjning.

Skillnaden mellan dig och mig i denna fråga är att du vill ha mer nationellt system, där vi står för en större överkapacitet nationellt och där vi också måste finansiera den överkapaciteten. Om man bygger ihop många länder tillsammans behöver man mindre överproduktion totalt sett. Detta är bra för klimatet, eftersom alla länder inte har den fossilfria elproduktion som vi har utan i stället använder mycket kol i sin elproduktion. Genom att binda samman länder minskar man klimatutsläppen och behovet av att ha nationella överskott. Därigenom kan man, totalt sett, ha ett mindre överskott av elproduktion.

Jag har tidigare i denna debatt frågat hur Mattias Bäckström Johansson har tänkt sig att elproduktionen i Sverige ska finansieras, eftersom Sverigedemokraterna säger nej till de förslag som vi har på mer förnybar el. Jag saknar fortfarande det svaret.

Vi tar ansvar för att det ska finnas annan elproduktion när de kärnkraftverk som finns i Sverige i dag läggs ned. Vi bygger ut den förnybara energiproduktionen i elcertifikatssystemet.

Sverigedemokraterna har ingenting som man vill komma med här. De sätter sin tillit till marknaden, som ska bygga dyr kärnkraft som konsumenterna till slut får betala.

Anf. 52 RICKARD NORDIN (C) replik:

Herr talman! Åsa Westlund säger i ett av sina anföranden att den globala trenden går åt fel håll och att det är bråttom, mycket bråttom, att minska utsläppen.

En av de största utmaningar vi har i dag på energisidan är hur vi ska minska utsläppen från transportsektorn. Med Åsa Westlunds regering ökar utsläppen. Det är första gången på länge som de gör det, och detta sker med Miljöpartiet och Socialdemokraterna i regeringsställning.

Vi väntar fortfarande på de utlovade reformerna på transportsidan. Vi väntar på ett bonus–malus-system. Vi väntar på en reduktionsplikt. Dessa saker borde ha varit på plats för väldigt länge sedan, och därför ökar nu också utsläppen.

Vi får inte alls en lika stor andel miljöbilar, vi får en större andel dieslbilar och vi ser att utsläppen från persontransporterna ökar. Allt detta sker under den rödgröna regeringen.

I en reservation i detta betänkande lyfter Centerpartiet upp att vi borde sätta tuffare mål för transportsektorn. Det mål som sattes upp 2009, som var ett av de tuffaste i världen just då, har vi redan överträffat. Då är det väl dags att sätta ett tuffare mål! Vi är överens om ett mål till 2030, men det borde finnas ett mål även till 2020.

Därför undrar jag, Åsa Westlund: Är regeringen beredd att sätta ett skarpare mål, eller är man nöjd med det mål som finns till 2020, som vi redan har överträffat? Är man nöjd med att utsläppen ökar? Varför kan man då inte tänka sig att sätta ett tuffare mål? Är man rädd för att man inte kommer att klara av det?

Anf. 53 ÅSA WESTLUND (S) replik:

Herr talman! Jag tackar Rickard Nordin för frågan.

Man kan verkligen tycka att dessa system för kvotplikt, eller bonus–malus-system, borde ha funnits på plats för länge sedan. Jag tror att den regering som Rickard Nordins parti tillhörde två gånger försökte att göra ett system för biodrivmedel som skulle klara EU:s regler, men man misslyckades.

Jag är också frustrerad över att det tar lång tid. Jag hade hoppats att detta system skulle finnas på plats när vi tog över makten, men det gjorde det inte. Nu håller vi på och stängas med dem som vill sätta käppar i hjulet. Vi vet att vi har en utmaning i att övertyga många. Det gäller inte alla inom EU – det finns ju också där personer som vill se mer förnybar energi och klimatsmart tänkande – utan framför allt dem som värnar om statsstödsregler.

Där tycker jag att vi ska göra gemensam sak och se att vi har ett gemensamt arbete framför oss med att övertyga dem som behöver övertygas för att vi ska kunna få ett hållbart system.

Jag hoppas att det kan gå fort, men tio år i EU gör mig lite tveksam till detta. Jag tror dock att varje ansträngning behövs, och jag tycker att vi ska ta den diskussionen i samband med det paket som nu har presenterats från EU-kommissionens sida. Europaparlamentariker, Sveriges regering och Sveriges riksdag bör göra gemensam sak. Jag är övertygad om att Rickard Nordin egentligen håller med om att det är viktigt att vi samarbetar i denna fråga.

Vad gäller transportsektorn är det oroande att utsläppen ökar. Vi jobbar, som sagt, med att få till ett system som klarar EU:s regler på detta område.

Det finns ett gemensamt mål i Miljömålsberedningen, vilket du själv nämnde, på 70 procent till 2030. Jag vet inte varför ni i Miljömålsberedningen inte kom fram till ett mål för 2020 – det vet du säkert bättre. Jag kan tycka att det mål som diskuteras i er motion låter väldigt lågt, om man ska nå fram till 70 procent till 2030.

Anf. 54 RICKARD NORDIN (C) replik:

Herr talman! Då ser jag fram emot att Åsa Westlund sätter ett ännu tuffare mål till 2020 – det var ju det hon just sa.

Jag håller absolut med om att varje ansträngning behövs, men den här regeringen klarar uppenbarligen inte av att leverera. Vi såg i EU:s vinterpaket, som kommer nu, att man föreslår ett tak på åkerbaserade biodrivmedel på under 4 procent. Detta vore helt ödesdigert för den svenska satsningen på en förnybar fordonsflotta. Det skulle vara helt ödesdigert.

Den svenska regeringen har inte klarat av att i diskussionerna med EU sticka hål på myten om att det finns någon typ av samband och konkurrens mellan mat- och drivmedelsproduktion. Vi har åkermark i träda i Sverige. Vi behöver satsa ännu mer på detta. Det är upp till regeringen att ta den fajten. Självklart är jag också nere i Bryssel. Men det är stor skillnad när jag, som enskild riksdagsledamot, eller en enskild parlamentariker, försöker att ta diskussionen med kommissionen, jämfört med om statsministern eller energiministern skulle ta den fajten.

Detta behöver bli en ny snusfråga. Detta behöver prioriteras så högt att det går före nästan allt annat. Denna fråga är en av de viktigaste om vi ska klara av att vända den utveckling, med ökade utsläpp, som denna regering uppenbarligen har sett till att skapa.

Skillnaden var att vi under alliansregeringen fick stödsystem och styrmedel på plats som gjorde att utsläppen minskade. Vi försökte att få ännu fler saker på plats, men vi hann inte klart med det. Under denna regering ökar utsläppen och styrmedlen kommer inte på plats, vilket är en väldigt stor skillnad. Då spelar det ingen roll hur mycket pengar man avsätter i sin budget. Vi lägger mer pengar på detta område, därför att vi väljer att prioritera det på ett annat sätt. Men det är inte detta som spelar roll, utan det som spelar roll är vad man faktiskt gör i verkligheten, och där har den här regeringen inte levererat.

Då undrar jag om jag kan få ett konkret besked om när vi får dessa styrmedel på plats. Kommer det att ske under denna mandatperiod?

Prot. 2016/17:40
6 december

Energi

Anf. 55 ÅSA WESTLUND (S) replik:

Herr talman! Det är lätt att dela Rickard Nordins och Centerpartiets frustration. Vi har inte lyckats hittills, och ni lyckades inte heller under de åtta år som ni hade regeringsmakten.

Man kan lyckas ibland. Jag minns ett möte i Europaparlamentet där jag och Anders Wijkman från Kristdemokraterna tillsammans lyckades få igenom en viss förståelse för etanolen i Sverige, trots det motstånd som finns. Det går, om man samtalar och övertygar och försöker att träffa så många som möjligt.

Jag är övertygad om att ni, som regering, gjorde det bästa ni kunde. Jag är också övertygad om att den här regeringen gör det bästa den kan, eftersom detta är ett svenskt intresse, för att vi ska kunna använda det gröna guld som vi har i form av skogen. Det är också av intresse för hela världen, för att vi ska kunna få ut bästa möjliga klimatnytta.

Jag välkomnar att vi är många som driver på i dessa frågor. Jag hoppas också att den här frustrationen kan vändas till rätt personer, nämligen till dem som är de faktiska motståndarna: de som finns inom EU-systemet och värnar statsstödsreglerna så mycket att det går ut över klimatet.

Anf. 56 LISE NORDIN (MP):

Herr talman! Jag vill inleda med att yrka bifall till förslaget till beslut och avslag på reservationerna.

Vi har haft en budgetdebatt i dag som har handlat om väldigt mycket annat än budgeten. Det finns många viktiga frågor, men jag tror att det också kan bero på att oppositionspartiernas skuggbudgetar innehåller stora nedskärningar och inte så många förslag.

Vi befinner oss i en omställning på energiområdet som går väldigt fort i världen. Utvecklingen av förnybar energi har gått mycket snabbare än vad de mest optimistiska trodde för bara några år sedan. Förnybar energi är ju i dag både billigare och sedan länge miljövänligare än alternativen.

År 2016 är det första år som en socialdemokratisk och miljöpartistisk budget har styrt Sverige. Och det har hänt väldigt mycket. Det mål regeringen antog när den tillträdde om 100 procent förnybar energi genomsyrar den budget som vi nu diskuterar. Exempelvis har investeringsstödet för solceller ökat från under förra regeringen 50 miljoner kronor till att nu vara 390 miljoner kronor per år. Det är ett sätt att möta det stora intresse som finns hos både hushåll och företag att sätta upp solceller på sina tak. Resultatet av regeringens politik är att solcellerna har ökat med 60 procent.

Den utredning som Energimyndigheten nyligen lade fram om en solstrategi är också ett resultat av ett uppdrag från regeringen. Sverige får därmed för första gången en nationell strategi för utbyggnad av solenergi.

I den budget vi diskuterar höjer regeringen energiforskningsanslaget med 620 miljoner kronor under budgetperioden, alltså 2017–2020. Regeringen har infört ett stöd till energilagring som nu fortsätter. Energilagring är ett sätt att få ökad effektivitet i energisystemet och att göra det lättare för hushållen att sätta upp solceller på sitt tak och genom energilagring kunna lagra den energi som man behöver använda vid ett annat tillfälle.

Utbyggnaden av förnybar energi ställer också krav på elnätet och på de myndigheter som hanterar frågan. Regeringen stärker därför Energimarknadsinspektionens anslag för att myndigheten ska kunna jobba mer effektivt med nätkoncessioner, alltså processen för byggandet av fler elkablar.

Det är nu ett år sedan regeringen införde Forum för smarta elnät. Forumets huvuduppgift är att bidra till att samordna och utveckla arbetet mot smartare elnät i Sverige – ett sätt att kunna ta till vara möjligheterna med ett modernare energisystem.

Det är inte de tekniska lösningarna som saknas för energiomställningen. Vi skapar nu förutsättningar steg för steg för att ta till vara möjligheter som energilager, solceller och smarta elnät.

Herr talman! I samtliga skuggbudgetar från oppositionen föreslås neddragningar jämfört med regeringens budget. Centerpartiet har visserligen en högre summa i anslaget, men det beror på att de redovisar stödet till laddinfrastruktur på detta utgiftsområde i stället för, som regeringen, under utgiftsområde 21. Om man räknar bort Centerpartiets anslag för laddinfrastruktur har Centerpartiets budget en lägre nivå än regeringens förslag.

Regeringens energibudget stärker den energiomställning som pågår. På grund av bristande lönsamhet och ökade säkerhetskrav har kärnkraftsägarna nu beslutat att fyra av tio reaktorer ska stänga före 2020. Tack vare att Sverige har haft en buffert och ett elöverskott av förnybar energi är det ingen större utmaning att de fyra reaktorerna nu stängs. Vi väntar nu på besked ifall ytterligare några reaktorer ska köras efter 2020.

Den energisituation vi befinner oss i ökar kraven på att vi politiker tar ansvar för en plan för hur vi ska säkerställa att det finns förnybar energi som ersätter de reaktorer som stängs en efter en i takt med att de blir äldre och olönsamma.

Det är bra för Sverige att fem partier i juni enades om en långsiktig energipolitik. Tack till Socialdemokraterna, Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna för det gemensamma arbetet i energiöverenskommelsen! Vi har enats om målet att Sverige ska ha 100 procent förnybar elproduktion 2040. Viktiga pusselbitar för att nå dit är förlängningen av elcertifikatssystemet med en stor satsning på att ytterligare 18 terawattimmar ska byggas till 2030, att vattenkraften ges bättre förutsättningar och med krav på att leva upp till moderna miljökrav. Förra veckan presenterade de fem partierna Sveriges nya mål för energieffektivisering. Till 2030 ska Sverige ha 50 procent effektivare energianvändning jämfört med 2005.

Herr talman! Med den här regeringen är jämställdhet för första gången en del i energibudgeten. Energibranschen är inte jämställd i dag, och det är ett problem. Vi vet från studier att kvinnors och mäns perspektiv och attityder till energifrågor skiljer sig åt. Därför är det viktigt att båda perspektiven finns representerade i energibranschen. För att hitta den bästa kompetensen är det viktigt att branschen lyckas med att både behålla och attrahera kvinnor att jobba i dessa yrken.

Avslutningsvis: Miljöpartiet och den gröna rörelsen har under lång tid drivit på för ett mål om 100 procent förnybar energi. Flera av partierna i riksdagen har sagt att det aldrig kommer att gå, vissa har sagt att de inte vill att det ska gå. Jag vill ge en stor eloge till alla partier som har ställt sig bakom målet så att vi nu har en majoritet i Sveriges riksdag för 100 procent förnybar energi.

Jag ser jag fram emot att våra energidebatter i riksdagen framöver kommer att handla om hur vi steg för steg tar Sverige mot målet 100 procent förnybart.

(Applåder)

Prot. 2016/17:40

6 december

Energi

Anf. 57 RICKARD NORDIN (C) replik:

Herr talman! Jag tycker att det är lite tråkigt när både Lise Nordin och Åsa Westlund försöker sig på någon sorts siffertricksande för att visa vem som har mest pengar i budgeten, för det här är inte en tävling om vem som kan slänga ut flest skattekronor. Det här är möjligtvis en tävling om vem som kan göra störst skillnad.

Där har Lise Nordin rätt. Det har hänt mycket under det senaste året, det första året med en rödgrön budget. Framför allt har utsläppen ökat. Det är det som spelar roll. Utsläppen har ökat, trots att man gör vad man säger är rekordsatsningar. Där kan man verkligen diskutera om siffertricksande och så vidare.

Låt mig komma tillbaka till det som faktiskt är väsentligt, saker som gör skillnad. Jag ska citera från Miljöpartiets hemsida under rubriken Ekonomi och skatter: ”Miljöpartiets princip är enkel – skatterna ska höjas på det som smutsar ner miljön och sänkas på det som är bra för miljön och skapar jobb.” Ändå gör Miljöpartiet precis tvärtom. Man höjer skatterna på det som är bra för miljön, och man höjer skatterna på jobb och företagande. Den där grönare skatteväxlingen blev bara en röd skattehöjning.

Vi stod här förra året, Lise Nordin och jag, och debatterade den solskatt som regeringen då införde. Då hänvisade Lise Nordin till EU. Regeringen hänvisade till EU, och Lise Nordin valde att göra samma sak. Och jag sa: Det här stämmer inte.

Nu står vi här ett år senare, och det visar sig att EU-kommissionen inte vill ta skit för regeringens solskatt. De sa att det här är regeringens eget fel. Och nu backar regeringen.

Då undrar jag: Varför frågade ni inte EU-kommissionen innan ni införde den här skatten? Varför gick ni inte till botten med de här frågorna? Varför var det så bråttom att införa den här skatten som man nu får backa tillbaka? Det är klart att det har skadat solcellbranschen att man först införde en skatt och sedan backar på den. Hur ska de veta vad det är som gäller egentligen om man inte gör ett grundligt arbete från början?

Anf. 58 LISE NORDIN (MP) replik:

Herr talman! Låt mig inleda med att konstatera att det aldrig har varit så enkelt och lönsamt med solceller i Sverige som det är nu. Solcellerna ökade med 60 procent jämfört med förra året. Det är ett tydligt resultat av en aktiv politik.

Jag kan konstatera att Centerpartiet har kommit på väldigt många förslag sedan man hamnade i opposition. Jag skulle vilja dra slutsatsen att Centerpartiet är mest kreativt och gör störst nytta i opposition.

Vi har nu den största klimatbudgeten någonsin i Sveriges historia.

Vad gäller solskatten, som Rickard väljer att kalla den, är det en fråga som aviserades första gången redan i alliansregeringens budget 2013, som pekade på att det finns en risk för att Sverige kan fällas för otillåtet stats-

stöd om inte Sverige reglerar vad som gäller för storskaliga solanläggningar med el för egenproduktion. Det skapade en osäkerhet för alla aktörer på solsidan.

Nu är det bra att regeringen har aviserat att man ska ta bort den här skatten, som alltså handlar om anläggningar med över 250 kilowatt som producerar solel för eget bruk. Jag har hört många branschföretagare som nu är väldigt glada att det är tydligt vad som gäller, för de är tyvärr de som skulle bli återbetalningsskyldiga om EU fällde Sverige.

Rickard Nordin och Centerpartiet slänger sig med en jargong som jag tycker är ganska raljant och som inte gynnar Sverige eller ger de tydliga besked som behövs i branschen.

EU har vid inget tillfälle gett något besked om vad som gäller för statsstödsreglerna – och jag har letat noggrant. Det fanns ett uttalande i SVT:s nyheter där man sa att energiskattedirektivet inte var ett problem. Nej, för det är statsstödsreglerna som man har brottats med.

Nu har regeringen aviserat att från och med nästa halvårsskifte kommer skatten att sänkas till den lägsta möjliga nivån, från ungefär 29 öre till 0,5 öre. Därutöver kommer regeringen att lämna in en notifiering till EU så att man får pröva vad som gäller.

Regeringens ambition är att ta bort skatten helt och skapa tydliga förutsättningar för fortsatt solcellsutbyggnad i Sverige.

Anf. 59 RICKARD NORDIN (C) replik:

Herr talman! Tyvärr kvarstår frågan. Det fanns en risk enligt en utredning. Alliansregeringen gjorde bedömningen att man inte skulle gå vidare med det eftersom man ansåg att det inte var en reell risk.

Om inget besked gavs från EU-kommissionen, varför frågade man inte? EU hade inte kommit till Sverige och sagt att vi måste införa detta. Varför införde man då en skatt? Varför tog man ett proaktivt beslut och införde denna skatt? Uppenbarligen gick det dessutom att dra tillbaka den till 98 procent. Varför gjorde man inte det från början? Varför tog man inte reda på vilka regler som gällde och gjorde någorlunda rätt från början?

Det är fortfarande fel. Man borde fortfarande ta bort hela skatten. Men om man kunde dra tillbaka den så mycket, varför höjde man den så mycket från början?

Vi har haft en utbyggnad av solel. Men när det gäller de storskaliga anläggningarna har vi haft en betydligt lägre utbyggnad än vad vi hade tidigare. Det är klart att solskatten har varit en hämsko.

Jag är rädd och genuint orolig för vad nästa steg blir. Vilket är nästa område där man kommer att skylla på EU? Vilket är nästa område där man skyller på att EU har synpunkter på det ena och andra och sedan genomför den politik som man uppenbarligen vill genomföra ändå?

Jag är orolig för de småskaliga vattenkraftverken. Jag förutsätter att man klarar av att lösa ut det som vi var överens om i Energikommissionen. Här används EU inte minst som ett argument för att man ska stänga ned och riva ut.

Mina slutfrågor blir: Om det nu fanns en risk, var det inte värt att fråga EU-kommissionen först om det var ett problem enligt statsstödsreglerna? Varför kan man ändra skattereglerna nu, även om vi inte har fått några nya besked från EU? Varför gjorde man i så fall inte rätt från början?

Anf. 60 LISE NORDIN (MP) replik:

Herr talman! Sverige förtjänar en mycket seriösare politik än att chansna på vilka regelverk som gäller.

Om inte EU:s statsstödsregler har varit en realitet för Sveriges riksdag och regering att ta hänsyn till, varför har då inte Centerpartiet redan infört den kvotplikt som man förordar och som regeringen nu utreder? Jag är hoppfull när det gäller detta arbete, som har pågått intensivt.

Om EU:s statsstödsregler inte var ett problem, varför införde inte Centerpartiet när man satt i regering kvotplikten, som vi är överens om att vi vill ha?

Vi måste självklart utforma regelverk som håller, för om EU faller Sverige eller ett annat medlemsland är det företagen som blir återbetalnings-skyldiga. Här har politiken ett ansvar att se till att man gör en klok värdering.

Rickard Nordin frågar mig varför man inte frågade EU. Jag tror att han känner till systemet så väl att han vet att det inte finns någon möjlighet att ställa frågor till EU och få ett svar. Lämnar man in en fråga för offentlig prövning, en så kallad notifiering, kommer EU att säga ja eller nej. Anses ett land ha gjort fel blir det återbetalningsskyldigt. Därför måste man vara mycket noggrann när man utformar regler.

Därför har regeringen meddelat att man sänker skatten så mycket det går, ned till 0,5 öre, och att det ska ske en prövning av frågan. Man gör en notifiering.

Varför valde inte Centerpartiet i regering att lämna in en notifiering till EU för prövning av frågan, om det var så enkelt?

Det kommer att ta en tid, för det gör det alltid med notifieringar. Jag hoppas på ett positivt besked så att Sverige också kan ta bort skatten på solet.

Låt mig avsluta med att säga att det aldrig har varit så enkelt och lönsamt med solceller som det är i dag. Det är ett resultat av ett aktivt arbete från regeringen, för vi ser solenergi som en viktig pusselbit i att nå målet om 100 procent förnybar energi.

(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.

(Beslut skulle fattas den 7 december.)

§ 7 Utbyte av upplysningar om förhandsbesked i gränsöverskridande skattefrågor och förhandsbesked om prissättning

Skatteutskottets betänkande 2016/17:SKU10

Utbyte av upplysningar om förhandsbesked i gränsöverskridande skattefrågor och förhandsbesked om prissättning (prop. 2016/17:19) föredrogs.

Utbyte av upplysningar om förhandsbesked i gränsöverskridande skattefrågor och förhandsbesked om prissättning

Anf. 61 HELENA BOUVENG (M):

Herr talman! I den proposition som vi i dag behandlar lämnas förslag till de författningsändringar som krävs för att genomföra rådets direktiv om ändring av direktiv vad gäller beskattning i svensk rätt.

Direktivet medför att medlemsstaternas behöriga myndigheter genom automatiskt utbyte ska lämna upplysningar om förhandsbesked i gränsöverskridande skattefrågor och förhandsbesked om prissättning till övriga medlemsstaters behöriga myndigheter och till Europeiska kommissionen. Vissa grundläggande upplysningar ska lämnas till samtliga medlemsstaters behöriga myndigheter, det vill säga våra skatteverk.

Alliansen tycker att lagförslaget i huvudsak är väl avvägt. Det automatiska utbytet är viktigt för en ökad transparens, som i sin tur möjliggör minskad gränsöverskridande skatteflykt, aggressiv skatteplanering och skadlig skattekonkurrens.

Tyvär riskerar dock lagförslaget att få negativa konsekvenser som på förhand är svåra att överblicka. Det är något som också regeringen antyder i propositionen.

Skattesystemet i Sverige är i många avseenden komplicerat. Konsekvensen av detta är att det kan leda till svårigheter för skattebetalarna att göra rätt för sig. I förlängningen riskerar detta att minska såväl förtroendet för skattesystemet som viljan att betala skatt.

Att förenkla för skattebetalarna är därför oerhört viktigt i syfte att upprätthålla förtroendet. Förenkling kan exempelvis handla om bättre information, smidigare sätt att lämna uppgifter och förändring av svårtolkade regler.

Möjligheten att få förhandsbesked är i detta avseende en viktig fråga. Den möjligheten är tänkt för frågor där svaret inte omedelbart framgår av lagtext eller praxis. Frågan om förhandsbesked är särskilt aktuell i frågor om prissättning, då lagrummet är begränsat och området därför till stor del styrs av internationella riktlinjer och praxis.

Vetskapen om att förhandsbesked kan komma att lämnas ut till andra medlemsländers myndigheter riskerar att leda till att färre ansöker om förhandsbesked. Detta riskerar att försämra efterlevnaden av vår skattelagstiftning och minska legitimiteten för skatteregler.

Det är därför av yttersta vikt att regeringen följer upp tillämpningen av lagförslaget i en konsekvensanalys. Det är även viktigt att förslaget inte leder till brister i rättssäkerhet. Även detta bör regeringen följa upp.

Alliansen vill i sammanhanget understryka att regeringen vid ett flertal tillfällen lagt propositioner på riksdagens bord där konsekvensutredningar har haft betydande brister eller i några fall i praktiken saknats. Denna utveckling är ytterst oroande.

Konsekvenserna av en betydande ökning av den administrativa bördan för skattebetalarna måste belysas. Om så inte sker riskeras på sikt skattesystemets legitimitet.

Mot denna bakgrund är det angeläget att regeringen följer upp lagstiftningen och återkommer med en konsekvensanalys som innefattar hur rättssäkerhet och transparens upprätthålls i tillämpningen av lagförslaget. Regeringen bör även i konsekvensanalysen redogöra för i vilken omfattning lagförslaget har påverkat och kan komma att påverka företagens ansökningar om förhandsbesked.

Det är otroligt konstigt att majoriteten i utskottet inte säger ja till reservationen. De säger själva i sitt ställningstagande att de utgår från att regeringen följer frågan och vid behov återkommer med nödvändiga åtgärder vad gäller uppföljning och tillämpning.

Varför ställer ni er inte bakom reservationen? Då säkerställer vi att dessa viktiga frågor följs upp så att det inte blir svårare för våra företagare och att det sker på ett rättssäkert och transparent sätt.

Min fråga till Erik med flera är: Varför ställer ni er inte bakom reservationen?

Herr talman! Jag yrkar bifall till reservationen.

Anf. 62 ERIK EZELIUS (S):

Herr talman! Vi debatterar här betänkande SKU10 *Utbyte av upplysningar om förhandsbesked i gränsöverskridande skattefrågor och förhandsbesked om prissättning*. Jag vill inleda med att yrka bifall till förslaget i betänkandet.

Förslaget innebär att medlemsstaternas behöriga myndigheter på eget initiativ, det vill säga automatiskt, ska lämna upplysningar om förhandsbesked i gränsöverskridande skattefrågor och förhandsbesked om prissättning till andra EU-länders myndigheter och Europeiska kommissionen. Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2017.

Detta innebär en stor skillnad mot tidigare, när varje stats myndighet fick fråga om information och kanske inte heller alltid visste att de borde fråga om viss information och därför inte gjorde det.

Arbetet mot skatteflykt och skatteundandragande är ett av de områden som har högaktualiserats, inte bara i Sverige utan inom hela Europa och i övriga delar av världen. Även om EU ännu inte är Europa påverkas också de europeiska staterna utanför EU av arbetet mot skatteflykt. Tidigare europeiska skatteparadis som Schweiz, Liechtenstein och Kanalöarna tvingas alltmer in under ett gemensamt tak.

Jag vill dock särskilt lyfta fram OECD:s roll som vägröjare och OECD:s gemensamma arbete i frågan, BEPS, som kanske är det tydligaste exemplet på att politiken har tagit kommandot och tagit upp kampen mot de giriga krafter som under lång tid av högerkrafternas nyliberala hegemoni, under avsaknad av styrning och kontroll, hänsynslöst verkat för att undkomma och fly beskattning.

För dessa krafter är tiden nu förbi. Politiken har tydligt aviserat att arbete mot skatteflykt och skatteundandragande endast kan ske genom samarbete och samverkan. Även Europas borgerliga ledare och regeringspartier är med i detta och har vaknat upp inför den illojala konkurrens som skatteundandragandet stöder.

I tider då kritiska röster höjs mot det europeiska projektet och fler ifrågasätter nyttan av den europeiska unionen är just den gemensamma kampen mot skattesmitare ett förträffligt exempel på att framgång bara kan nås genom samordnat arbete mellan medlemsstaterna.

Dagens betänkande är bara ett i raden av beslut inom samma område som passerar denna kammare. Fler förslag har vi att vänta framöver. Det är förslag som kommer att förstärka de demokratiska, sociala och solidariska sidorna av det europeiska projektet. Marknaden kan vara en bra dräng men är en usel herre. Konkurrens på rättfärdiga villkor kan vara bra för alla, men konkurrens som baseras på olika former av fusk gynnar ingen på lång sikt.

Prot. 2016/17:40

6 december

Utbyte av upplysningar om förhandsbesked i gränsöverskridande skattefrågor och förhandsbesked om prissättning

Prot. 2016/17:40
6 december

-----
*Utbyte av upplysningar
om förhandsbesked i
gränsöverskridande
skattefrågor och
förhandsbesked om
prissättning*

Den föreslagna lagändringen möjliggör bland annat ett automatiskt informationsutbyte mellan medlemsstaternas behöriga myndigheter om förhandsbesked i gränsöverskridande skattefrågor och förhandsbesked om prissättning. Det automatiska utbytet medför i sin tur ökad transparens som bidrar till möjligheten att minska gränsöverskridande skatteflykt, aggressiv skatteplanering och skadlig skattekonkurrens inom Europeiska unionen.

Än en gång: Att motverka skatteflykt och skatteundandragande är en hög politisk prioritering.
(Applåder)

Anf. 63 HELENA BOUVENG (M) replik:

Herr talman! Jag hade absolut inte tänkt begära replik, men sedan hoppade jag till lite grann vid vissa påståenden från Erik Ezelius. Om jag inte hörde helt fel anklagade Erik Ezelius högerliberala krafter för att hänsynslöst skatteplanera och sa att borgerligheten i Sverige nu äntligen har lagt sig på ungefär samma sida som den socialdemokratiska regeringen.

Mig veterligen var dåvarande finansminister Anders Borg med i hela detta arbete inom OECD med BEPS och var mycket tydlig med att vi inte tycker om aggressiv skatteplanering och att skattefusk måste förhindras. På vilket sätt menar Erik Ezelius att vi nu plötsligt har anslutit oss till er? Är det inte trots allt så, om vi ska vara helt ärliga, att oavsett politisk färg tycker vi inte om skatteflykt?

Anf. 64 ERIK EZELIUS (S) replik:

Herr talman! Jag tackar Helena Bouveng för att hon begärde replik så att jag får möjlighet att ställa lite frågor tillbaka.

Det är ganska tydligt att de borgerliga partierna av sina retorikmakare och taktikuppläggare har fått två talepunkter att hålla sig till när det kommer en proposition från regeringen. Den första är att man säger att det är dåligt förberett och den andra är att man begär konsekvensanalys – helst inom så kort tid att en sådan inte är möjlig att genomföra och man då kan KU-anmäla ministern för riksdagstrots.

Jag ställer mig frågande. Har oppositionen ens läst propositionen? I propositionen står det: Regeringen föreslår därför att en ny bestämmelse bör införas i lagen om administrativt samarbete i vilken anges vilka upplysningar som inte ska lämnas till kommissionen. De upplysningar som kommissionen tar emot ska inte användas i några andra syften än för att övervaka tillämpningen av direktivet.

I ett annat avsnitt står det: Enligt regeringen framgår det tydligt av DAC 3 att avsikten är att endast upplysningar i sammanfattningen kan undantas från det automatiska informationsutbytet om utbytet skulle leda till att affärshemligheter eller dylikt röjs. Regeringen föreslår därför att en bestämmelse bör införas i vilken anges att Skatteverket inte ska lämna upplysningar om sammanfattningar och förhandsbesked om detta skulle leda till att en affärshemlighet eller dylikt röjs.

Är det inte tydligt att regeringen tar de farhågor som oppositionen för fram i beaktande? Likaså omnämner man också från regeringens sida i propositionen att det kan bli så att färre ansöker om förhandsbesked om den nya bestämmelsen införs.

Min motfråga till Moderaterna och oppositionen är: Var klämmer skon? Är inte Moderaterna för arbetet mot skatteflykt och skatteundandragande?

Anf. 65 HELENA BOUVENG (M) replik:

Herr talman! Jag tror att jag var ganska tydlig när jag sa att jag tycker att propositionen är väl avvägd. Ändå kan man läsa i propositionen att det finns lite orosmoln gällande att det här de facto kan leda till att det blir färre förhandsbesked och att rättssäkerheten kan äventyras. Det tycker jag är ganska viktigt. Om man inför en ny lagstiftning ska man också kunna följa upp och fundera över hur vi kan göra för att behålla antalet förhandsbesked så att rättssäkerheten bibehålls och företagshemligheter faktiskt inte röjs. Det tycker jag är en ganska rimlig ståndpunkt.

När det gäller denna internationella beskattningsprocess som vi ingår i tror jag att Erik Ezelius håller med mig om att det är otroligt komplicerade och otroligt tekniska saker som vi ska gå igenom. Flera gånger i skatteutskottet när vi har haft regeringen där för överläggningar har tjänstemän fått gå ut för att ta reda på saker utifrån de frågor som jag har ställt. Jag känner en oro. Jag har ont i magen på grund av detta rasande tempo. Jag är ganska övertygad om att även Finansdepartementet har svårt att hänga med i de här svängarna. Vi får inte riktigt den tid vi behöver och vet inte riktigt vilka konsekvenser som det de facto blir.

Jag tycker att vi kan vara eniga om att vi måste sakta ned tempot, och vi måste möjliggöra både för riksdag och regering att kunna säkerställa att vi vet vilka beslut vi faktiskt tar.

Anf. 66 ERIK EZELIUS (S) replik:

Herr talman! Helena Bouveng och jag är överens. Detta arbete som nu sker mot skatteflykt och skatteundandragande har ett väldigt snabbt tempo. Jag tycker att det är glädjande att vi har en finansminister som kommer att markera mot övriga krafter inom EU gällande att man ska ta ett steg tillbaka och låta parlamenten få sin frist när de ska subpröva olika ärenden.

Vi kommer ändå tillbaka till det här med konsekvensanalys. Nyligen krävdes en konsekvensanalys från borgerligt håll samma år som ett förslag skulle genomföras. Lek med tanken att vi socialdemokrater under oppositionsåren vid varje jobbskatteavdrag skulle ha krävt en konsekvensanalys av hur till exempel pensionärer skulle drabbas eller med hur lite de jobbsökande ökade i antal samma år. Vad hade då den sittande regeringen sagt? Förmodligen hade man med starka ord klagat över vilken ansvarslös politik oppositionen förde.

Det vore bra om den borgerliga oppositionen samlade ihop sig till något annat än talepunkterna ”dåligt berett” och ”omedelbar konsekvensanalys”.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 7 december.)

Prot. 2016/17:40

6 december

-----
*Utbyte av upplysningar
om förhandsbesked i
gränsöverskridande
skattefrågor och
förhandsbesked om
prissättning*

§ 8 Ömsesidigt bistånd med indrivning av vissa administrativa sanktionsavgifter

Skatteutskottets betänkande 2016/17:SkU12

Ömsesidigt bistånd med indrivning av vissa administrativa sanktionsavgifter (prop. 2016/17:26)
föredrogs.

Förste vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut skulle fattas den 7 december.)

§ 9 Tydligare tillståndsgivning enligt lotterilagen

Kulturutskottets betänkande 2016/17:KrU2

Tydligare tillståndsgivning enligt lotterilagen (prop. 2016/17:8)
föredrogs.

Förste vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut skulle fattas den 7 december.)

§ 10 Bordläggning och beslut om förlängd motionstid

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Propositioner

2016/17:47 Dokumentation vid internprissättning och land-för-land-rapporter på skatt

2016/17:48 Vissa ändringar vad gäller automatiskt utbyte av upplysningar om finansiella konton

2016/17:55 Åldersgräns för kosmetiska solarier

Kammaren biföll talmannens förslag att motionstiden för ovanstående propositioner skulle förlängas till och med *fredagen den 13 januari 2017*.

EU-dokument

KOM(2016) 761 Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet

KOM(2016) 765 Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2010/31/EU om byggnaders energiprestanda

Motioner

med anledning av prop. 2016/17:41 Maskeringsförbud vid idrottsarrangemang

2016/17:3543 av Linda Snecker m.fl. (V)

2016/17:3544 av Johan Hedin (C)

2016/17:3545 av Adam Marttinen och Kent Ekeröth (SD)

2016/17:3546 av Roger Haddad m.fl. (L)

2016/17:3547 av Beatrice Ask m.fl. (M)

med anledning av prop. 2016/17:43 En ny hälso- och sjukvårdslag
2016/17:3539 av Karin Rågsjö m.fl. (V)

Prot. 2016/17:40
6 december
-----

med anledning av skr. 2016/17:42 Riksrevisionens rapport om informa-
tionssäkerhetsarbete på nio myndigheter
2016/17:3542 av Mikael Jansson m.fl. (SD)

§ 11 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 2 december

2016/17:170 Turkiska statens förhållningssätt till folkmordet seyfo
av *Robert Hannah* (L)
till utrikesminister Margot Wallström (S)

den 5 december

2016/17:171 Bistånd till de folkmordsdrabbade folken i Irak
av *Robert Hannah* (L)
till statsrådet Isabella Lövin (MP)

2016/17:172 Tillståndprocessen för småskalig vattenkraft
av *Sten Bergheden* (M)
till miljöminister Karolina Skog (MP)

2016/17:173 Statliga servicekontor
av *Jan R Andersson* (M)
till statsrådet Ardan Shekarabi (S)

2016/17:174 Barnidrottsombudsman
av *Saila Quicklund* (M)
till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2016/17:175 Rätten till familjeåterförening
av *Christina Høj Larsen* (V)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2016/17:176 Förbifart Söderköping
av *Staffan Danielsson* (C)
till statsrådet Anna Johansson (S)

§ 12 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 5 december

2016/17:419 Återbetalning av fordonsskatt
av *Erik Bengtzboe* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

- 2016/17:420 Kampen mot hiv/aids**
av *Cecilia Widegren* (M)
till statsrådet Gabriel Wikström (S)
- 2016/17:421 Lagföring av utländska chaufförer**
av *Sten Bergheden* (M)
till statsrådet Anders Ygeman (S)
- 2016/17:422 Betalningen av trängselavgifterna**
av *Sten Bergheden* (M)
till statsrådet Anna Johansson (S)
- 2016/17:423 Förseningsavgiften på trängselkatten**
av *Sten Bergheden* (M)
till statsrådet Anna Johansson (S)
- 2016/17:424 Förslaget om en reviderad plan för ERTMS**
av *Nina Lundström* (L)
till statsrådet Anna Johansson (S)
- 2016/17:425 Möjligheten att flytta elever som mobbar**
av *Lars-Arne Staxäng* (M)
till utbildningsminister Gustav Fridolin (MP)
- 2016/17:426 Miljöpåverkan av läkemedelsanvändningen**
av *Kristina Yngwe* (C)
till statsrådet Gabriel Wikström (S)
- 2016/17:427 Moms på e-böcker**
av *Jörgen Warborn* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)
- 2016/17:428 Glappet mellan ersättningsformer**
av *Johanna Jönsson* (C)
till arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson (S)
- 2016/17:429 Förenklningar i plan- och bygglagen**
av *Tina Ghasemi* (M)
till statsrådet Peter Eriksson (MP)
- 2016/17:430 Slopad mängdrabatt vid upprepade återfall i brott**
av *Lars Hjalmered* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)
- 2016/17:431 Försenade EU-ersättningar**
av *Anders Forsberg* (SD)
till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)
- 2016/17:432 Kvinnorna i välfärden**
av *Tina Ghasemi* (M)
till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)
- 2016/17:433 Nya siffror från Migrationsverket**
av *Johan Forssell* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)
- 2016/17:434 Självkörande bilar**
av *Lars Hjalmered* (M)
till statsrådet Anna Johansson (S)
- 2016/17:435 Utvisningar av arbetskraftsinvandrare**
av *Boriana Åberg* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)
- 2016/17:436 Psykisk ohälsa bland kvinnor**
av *Tina Ghasemi* (M)
till socialförsäkringsminister Annika Strandhäll (S)

2016/17:437 Det svensk-afghanska återtagandeavtalet
av *Johan Forssell* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

Prot. 2016/17:40
6 december

2016/17:438 Banarbete Stockholm–Oslo
av *Lars Mejern Larsson* (S)

till statsrådet Anna Johansson (S)

2016/17:439 Ersättningsnivån vid naturvårdsinskränkning i fjällnära skog

av *Saila Quicklund* (M)

till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

2016/17:440 Lantmäteriets handläggningstider

av *Anders Forsberg* (SD)

till statsrådet Peter Eriksson (MP)

2016/17:441 Veterancentrum

av *Lena Asplund* (M)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2016/17:442 En fungerande post- och paketmarknad

av *Anders Åkesson* (C)

till statsrådet Peter Eriksson (MP)

2016/17:443 Palestinsk propaganda

av *Tuve Skånberg* (KD)

till statsrådet Isabella Lövin (MP)

§ 13 Anmälan om skriftligt svar på fråga

Skriftligt svar på följande fråga hade kommit in:

den 2 december

2016/17:354 Hållbarhetsmålen och biståndsstrategierna

av *Sofia Arkelsten* (M)

till statsrådet Isabella Lövin (MP)

§ 14 Kammaren åtskildes kl. 15.39.

Sammanträdet leddes

av tredje vice talmannen från dess början till och med § 6 anf. 50 (delvis)
och

av förste vice talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

ANDERS NORIN

/Olof Pilo

51

Innehållsförteckning

§ 1 Justering av protokoll	1
§ 2 Anmälan om återtagande av plats i riksdagen.....	1
§ 3 Meddelande om frågestund	1
§ 4 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	1
§ 5 Ärenden för bordläggning	2
§ 6 Energi	3
Näringsutskottets betänkande 2016/17:NU3	3
Anf. 1 SOFIA FÖLSTER (M).....	3
Anf. 2 MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD)	
replik	4
Anf. 3 SOFIA FÖLSTER (M) replik	5
Anf. 4 MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD)	
replik	5
Anf. 5 SOFIA FÖLSTER (M) replik	5
Anf. 6 LISE NORDIN (MP) replik	6
Anf. 7 SOFIA FÖLSTER (M) replik	6
Anf. 8 LISE NORDIN (MP) replik	6
Anf. 9 SOFIA FÖLSTER (M) replik	7
Anf. 10 BIRGER LAHTI (V) replik	7
Anf. 11 SOFIA FÖLSTER (M) replik	8
Anf. 12 BIRGER LAHTI (V) replik	8
Anf. 13 SOFIA FÖLSTER (M) replik	8
Anf. 14 MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD)	9
Anf. 15 RICKARD NORDIN (C) replik.....	10
Anf. 16 MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD)	
replik	11
Anf. 17 RICKARD NORDIN (C) replik.....	11
Anf. 18 MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD)	
replik	12
Anf. 19 ÅSA WESTLUND (S) replik.....	13
Anf. 20 MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD)	
replik	13
Anf. 21 ÅSA WESTLUND (S) replik.....	14
Anf. 22 MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD)	
replik	14
Anf. 23 LISE NORDIN (MP) replik.....	15
Anf. 24 MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD)	
replik	15
Anf. 25 LISE NORDIN (MP) replik.....	16
Anf. 26 MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD)	
replik	16
Anf. 27 RICKARD NORDIN (C).....	17
Anf. 28 LISE NORDIN (MP) replik.....	20
Anf. 29 RICKARD NORDIN (C) replik.....	20
Anf. 30 LISE NORDIN (MP) replik.....	21
Anf. 31 RICKARD NORDIN (C) replik.....	21
Anf. 32 BIRGER LAHTI (V)	22

Anf. 33 LISE NORDIN (MP) replik	23
Anf. 34 BIRGER LAHTI (V) replik.....	24
Anf. 35 LISE NORDIN (MP) replik	24
Anf. 36 BIRGER LAHTI (V) replik.....	25
Anf. 37 SOFIA FÖLSTER (M) replik.....	26
Anf. 38 BIRGER LAHTI (V) replik.....	26
Anf. 39 SOFIA FÖLSTER (M) replik.....	26
Anf. 40 BIRGER LAHTI (V) replik.....	27
Anf. 41 MARIA WEIMER (L)	27
Anf. 42 ÅSA WESTLUND (S) replik.....	29
Anf. 43 MARIA WEIMER (L) replik	29
Anf. 44 ÅSA WESTLUND (S) replik.....	30
Anf. 45 MARIA WEIMER (L) replik	31
Anf. 46 PENILLA GUNTHER (KD).....	31
Anf. 47 ÅSA WESTLUND (S)	33
Anf. 48 MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD) replik.....	35
Anf. 49 ÅSA WESTLUND (S) replik.....	35
Anf. 50 MATTIAS BÄCKSTRÖM JOHANSSON (SD) replik.....	36
Anf. 51 ÅSA WESTLUND (S) replik.....	36
Anf. 52 RICKARD NORDIN (C) replik.....	37
Anf. 53 ÅSA WESTLUND (S) replik.....	37
Anf. 54 RICKARD NORDIN (C) replik.....	38
Anf. 55 ÅSA WESTLUND (S) replik.....	39
Anf. 56 LISE NORDIN (MP).....	39
Anf. 57 RICKARD NORDIN (C) replik	41
Anf. 58 LISE NORDIN (MP) replik	41
Anf. 59 RICKARD NORDIN (C) replik	42
Anf. 60 LISE NORDIN (MP) replik	43
(Beslut skulle fattas den 7 december.).....	43
§ 7 Utbyte av upplysningar om förhandsbesked i gränsöverskridande skattefrågor och förhandsbesked om prissättning	43
Skatteutskottets betänkande 2016/17:SkU10	43
Anf. 61 HELENA BOUVENG (M)	43
Anf. 62 ERIK EZELIUS (S).....	45
Anf. 63 HELENA BOUVENG (M) replik	46
Anf. 64 ERIK EZELIUS (S) replik	46
Anf. 65 HELENA BOUVENG (M) replik	47
Anf. 66 ERIK EZELIUS (S) replik	47
(Beslut skulle fattas den 7 december.).....	47
§ 8 Ömsesidigt bistånd med indrivning av vissa administrativa sanktionsavgifter	48
Skatteutskottets betänkande 2016/17:SkU12	48
(Beslut skulle fattas den 7 december.).....	48
§ 9 Tydligare tillståndsgivning enligt lotterilagen.....	48
Kulturutskottets betänkande 2016/17:KrU2	48
(Beslut skulle fattas den 7 december.).....	48
§ 10 Bordläggning och beslut om förlängd motionstid	48

Prot. 2016/17:40
6 december
-----

§ 11 Anmälan om interpellationer	49
§ 12 Anmälan om frågor för skriftliga svar	49
§ 13 Anmälan om skriftligt svar på fråga.....	51
§ 14 Kammaren åtskildes kl. 15.39.	51

Tryck: Elanders, Vällingby 2017